

OBČASNÍK

JAMU

JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V BRNĚ

2010/II

Stavíme divadlo!

Dlouhodobě připravovaná výstavba nového objektu JAMU konečně dospěla do fáze vlastní stavební realizace (investiční záměr akce byl zaregistrován v informačním systému programového financování MŠMT dne 25. 7. 2003), a tak byl 23. září 2010 položen základní kámen výstavby za účasti tehdejšího 1. náměstka ministra školství Kryštofa Hajna, náměstkyně ministra školství Evy Bartoňové a primátora Statutárního města Brna Romana Onderky.

Nezaškodí si připomenout některá fakta o Divadle na Orlí – Hudebně dramatické laboratoři JAMU. Architektonické řešení budovy představuje současnou moderní architekturu založenou na jednoduchosti, čistých tvarech a výtvarném detailu. Za zmínku jistě stojí, že přední brněnští architekti Pavel Rada a Milan Rak za projekt divadelní budovy JAMU na Orlí ulici obdrželi v roce 2007 mezinárodní ocenění International Architecture Award od Museum of Architecture and Design, Chicago. Fasáda budovy je navržena z velkoformátových desek z grafického betonu, kladených v horizontálním směru. Horizontální členění fasády je podpořeno vloženými podélnými okny. Uliční fasáda světle šedého odstínu je oživena grafikou a nápisem s názvem divadla, dominuje jí pásové okno foyeru divadelního sálu. Zadní vyšší hmota budovy černé barvy je doplněna lankovým systémem pro popínavou zeleň.

Navrženou novostavbu Divadla na Orlí tvoří dvě hmoty. Uliční část je nižší, vychází z měřítka ulice. Druhá navazující hmota je navržena jako „přírodní blok“ – dům částečně porostlý zelení. Na parter ulice Orlí navazuje venkovní vestibul, z něhož jsou vstupy do jednotlivých provozních částí budovy. Hlavním prostorem budovy JAMU je divadelní sál, který je pro cca 110 diváků, přístupný

Pokračování na straně 2

umění čísla:

Diploma Supplement Label pro JAMU

Jazzové interpretace na Hudební fakultě

Jak Divadelní fakulta slavila dvacet let

Prof. Alena Veselá:
Od chemie k varhanám

Erasmus, Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka, SETKÁNÍ/ENCOUNTER, Interpretační kurzy

Za režisérem Milošem Hynštem

Projekty EU

Festivally, konference, setkání v zahraničí

Evropská cena pro absolventa Divadelní fakulty

Z přírůstků knihovny

Fejeton Jaroslava Tučka

Rok 2010 byl rokem radosti, ale i žalosti. 28. března jsme se v aule Divadelní fakulty sešli na milém podvečeru u příležitosti 90. narozenin spisovatele, dramatika, překladatele, výtvarníka a teoretika umění Ludvíka Kundery, jednoho z prvních čestných doktorů naší školy. Promluvili jeho celoživotní spolupracovníci, žáci a čtenáři, rektor JAMU a současně konzul Sdružení Q Ivo Medek (i skladbou improvizovanou na motiv jednoho z jubilejových obrazů), mnozí další a konečně L. K. sám. Na konci léta jsme se s ním však museli navždy rozloučit. Devadesátin, které by připadly na příští rok, se bohužel nedožil jeden z nejbližších Kunderových spolupracovníků Miloš Hynšt, režisér a umělecký šéf z nejslavnější éry Mahenovy činohry, významný pedagog JAMU a autor zajímavých knih o divadle. Opustil nás na začátku listopadu. Na snímku z oslavy devadesátin Ludvíka Kundery zleva: Eva Šlapanská, Alois Hajda, Ludvík Kundera, Jaromír Hnilička, Petr Oslzlý.

z dvoupodlažního foyeru orientovaného do ulice Orlí. Dalším prostorem pro veřejnost bude kavárna v přízemí budovy divadla s letní zahrádkou v otevřeném vestibulu. Z kavárny jsou přístupné historické sklepní prostory z období baroka, které budou využity jako vinárna. V zadní části budovy je situováno provozní zázemí divadla se šatnami, učebnami a zkušebnami. V suterénu je navrženo moderní nahrávací studio. Podrobné členění jednotlivých pater budovy a vizualizace interiérového řešení je k nahlédnutí na www.jamu.cz.

Ve veřejné obchodní soutěži na dodavatele stavby zvíťazilo sdružení firem UNISTAV, a. s., a OHL ŽS, a. s. Technický dozor investora provádí firma S – Invest CZ, s. r. o.

Dokončení stavby a zprovoznění budovy nového studentského divadla v centru Brna se předpokládá do konce roku 2011. V současné době finišují také přípravy vlastního provozu tohoto nového prostoru školy, který je prioritně určen pro hudebně dramatická veřejná představení operní či muzikálová. Nahrávací studio špičkové úrovně otevře nové možnosti školy v oblasti zvukových záznamů. Dvě klasické herecké učebny vedle zkušebny o rozměrech jeviště dávají prostor pro realizaci projektů. Divadlo na Orlí bude společným prostorem obou fakult, bude tedy třeba nalézt takový model využití všech prostorů, aby vyhověl jejich oprávněným požadavkům, a přitom otevřel i prostor pro komerční využití zejména nahrávacího studia, případně i divadelního

— Primátor Statutárního města Brna Roman Onderka při poklepu na základní kámen.

sálu. Příprava provozního modelu činnosti nové budovy prochází fází fakultní tvorby požadavků a optimálních představ, od ledna 2011 pak bude završena jejich objektivizací tak, aby plnohodnotně od letního semestru akademického roku 2011/2012 fungoval. Paralelně s tím také musí docházet k naplnění personálního zajištění provozu – byl vybrán a od ledna 2011 bude i ustaven provozní ředitel Divadla na Orlí – stane je jím MgA. Lenka Tesáčková, která uspěla v konkurzu.

Lenka Valová

Nově zvolené akademické senáty

Skončilo tříleté funkční období akademického senátu JAMU, v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb. byly vyhlášeny volby do nového senátu k 10. listopadu 2010. Akademická obec zvolila nejvyšší samosprávný orgán na období 2010–2013:

Akademický senát JAMU

Akademičtí pracovníci

PhDr. Květoslava Horáčková, Ph.D.
doc. Mgr. Ivo Krobot
doc. MgA. Martin Opršál
prof. Mgr. Petr Oslzlý
prof. Mgr. Jindřich Petráš
MgA. Zdeněk Smukař
MgA. Jan Hons Šuškleb
Mgr. Sylva Talpová

Studenti JAMU

Hana Hřebačková
Jakub Jelínek
Táňa Kovaříková
MgA. Gabriel Rovňák

Za předsedkyni AS JAMU zvolili noví členové ze svého středu PhDr. Květoslavu Horáčkovou, Ph.D., která v tomto postavení vstupuje již do třetího funkčního období.

Akademický senát Divadelní fakulty

Ve dnech 8. a 9. 11. 2010 proběhly také volby do akademického senátu DIFA JAMU. Voliči, kterými jsou akademičtí pracovníci a studenti fakulty, rozhodli takto:

Akademičtí pracovníci

MgA. Eva Brhelová, Ph.D.
Mgr. Hana Halberstadt
prof. PhDr. Miroslav Plešák
MgA. Lukáš Rieger, Ph.D.
MgA. Jan Šotkovský
MgA. Pavel Trtílek, Ph.D.

Studenti

Juraj Augustín
Eva Kašpárková
Bc. Lukáš Kopecký

Předsedou AS DIFA JAMU byl zvolen prof. PhDr. Miroslav Plešák.

Děkujeme končícím členům „velkého“ akademického senátu i AS DIFA JAMU za jejich práci, nově zvoleným přeje me hodně sil.

Diploma Supplement Label

Evropská komise udělila Janáčkově akademii múzických umění **Diploma Supplement Label** na období 2010 až 2013.

Diploma Supplement neboli **Dodatek (příloha) k diplomu** je podrobný výpis obsahu studia, které mají absolventi za sebou. Obsahuje tedy potvrzení o dokončení všech uvedených předmětů, projektů, stáží tuzemských i zahraničních atd. atp. – to vše vyvedeno v češtině a angličtině. Absolventi obdrží Diploma Supplement spolu s diplomem po skončení studia. Dodatek k diplomu je pro absolventy praktická věc – mohou jím kdykoli podrobně doložit u nás nebo v zahraničí, co vlastně bylo obsahem jejich studia a co tedy umějí. Hodí se jim to v řadě situací – např. když chtějí pokračovat ve studiu, ucházejí-li se o práci atp.

Označení **Diploma Supplement Label** pak znamená, že našemu Dodatku k diplomu byla Evropskou komisí udělena jakási „visačka kvality“, potvrzení, že způsob vystavení Dodatku k diplomu i jeho obsah a forma odpovídají všem požadovaným kritériím. JAMU musela splnit řadu podmínek

a prošla náročným procesem posuzování. Označení Diploma Supplement Label je prestižní a řadí JAMU v této oblasti mezi špičkové evropské školy.

Označení „Label“ je udělováno prostřednictvím organizace Erasmus evropským vysokým školám, které se důsledně řídí principy internacionalizace evropského vysokého školství podle zásad Boloňské deklarace. Mezi nezbytná kritéria patří mj. používání mezinárodního systému kreditů

(ECTS), jimiž se vyjadřuje rozsah a význam předmětu ve struktuře celého studia. Vše slouží ke zlepšení mezinárodní průhlednosti a spravedlivého akademického a profesního uznávání kvalifikací. Podporuje a usnadňuje mobilitu občanů, která je podmíněna průkaznými doklady o jejich kvalifikaci. V neposlední řadě usnadňuje vysokým školám uznávání zahraničních kvalifikací.

Václav Cejpek

Vznik Katedry jazzové interpretace na Hudební fakultě JAMU

Akademický rok 2010/2011 na Hudební fakultě začal novinkou, která nemá v kontextu uměleckých vysokých škol v České republice obdoby: byla zahájena výuka nového oboru Jazzové interpretace

Příprava akreditace jazzového oddělení byla započata během volebního období bývalého děkana prof. MgA. Ing. Ivo Medka, Ph.D., který zahájil přípravu pro vznik nového oboru a inicioval řadu kroků vedoucích k úspěšné akreditaci. Celý akreditační spis byl předložen MŠMT v roce 2009 a počátkem roku 2010 byla akreditace nového oboru přijata. Pro přípravu obsáhlého administrativního procesu byl osloven přední český jazzový kytarista M.M. Patrik Hlavenka, který ve spolupráci s vedením fakulty a s dalšími významnými osobnostmi české jazzové scény připravil kompletní studijní plány nového oboru včetně sylabů jednotlivých předmětů.

V akademickém roce 2009/2010 byla v souvislosti s plánovaným jazzovým oddělením spuštěna výuka jazzových předmětů v rámci Operačního projektu ESF „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, která je určena pro studenty klasických oborů. Ti si mohou doplnit vzdělání v oblasti jazzu,

čímž do značné míry rozšíří své možnosti budoucího uplatnění na trhu práce.

První talentové zkoušky nového oboru, které se konaly v červnu 2010, byly vypsány pro obory klavír, kytara, bicí, saxofon, trubka, trombon a kontrabas. Bylo přijato celkem 12 studentů do prvního ročníku bakalářského studia.

V roce 2009 a 2010 proběhla rovněž výběrová řízení na obsazení pedagogů v jednotlivých oborech, z kterých vzešlo vysoce kvalitní personální složení nové katedry. To je dle vyjádření řady odborníků v oblasti jazzové hudby skutečnou špičkou české jazzové scény.

Zavedením nového oboru Jazzové interpretace dochází k další diverzifikaci studijního programu Hudební umění na HF JAMU a výrazně se rozšiřuje okruh nabídky směřované k potenciálním studentům HF. Tímto krokem Hudební fakulta navazuje na prestižní evropské a zámožské vysoké školy a univerzity, které jazz dlouhodobě vyučují na vynikající úrovni, stejně jako na slavné tradice jazzového dění ve městě Brně.

Vít Spilka

Rozhovor s Patrikem Hlavenkou, vedoucím nové Katedry jazzové interpretace na HF JAMU

Jazz se stává čím dál tím oblíbenějším. V České republice je mnoho vynikajících jazzových hráčů, ale pokud své umění chtěli ověřit vysokoškolským diplomem, museli odcestovat do zahraničí. Letos poprvé mají možnost studovat ve své domovině. Jazzová interpretace se otevřela na brněnské Hudební fakultě JAMU. O novém oddělení jsme si povídali s jeho vedoucím M.M. Patrikem Hlavenkou.

Kdo byl původcem myšlenky založit na brněnské Hudební fakultě oddělení jazzové interpretace?

Praotecem myšlenky byl tehdejší děkan HF a nynější rektor JAMU prof. Medek. Já jsem se v té době se svojí ženou vrátil ze studií v USA – UMASS, oba s čerstvým magisterským diplomem v oboru „jazzová kompozice a aranžování“. Profesor Medek nám nabídl možnost tento nápad realizovat. Byli jsme tím samozřejmě nadšení, protože doposud se v Česku ani na Slovensku jazz na vysoké škole studovat nedal. A teď už je to konečně realita.

Proč jste vybral brněnskou akademii a ne tu pražskou?

Já jsem samozřejmě nic nevybíral, nabídka přišla ze strany školy. Na druhou stranu je jisté, že na JAMU je daleko otevřenější nálada podnikat nové věci než na pražské AMU. Nikdo si na nic nehraje, skladatelé se otevírají novým

směrům, improvizaci a volným formám. Ideální atmosféra pro to být tvůrčí a inovátorský.

Jak dlouho trvaly přípravné práce pro otevření nového oddělení na HF JAMU?

Od začátků k akreditaci jsme došli za čtyři roky. Šlo to zvládnout i dříve, ale věděli jsme, že by to škola nezvládla kapacitně, i teď ještě bojujeme s nedostatkem prostorů. Ale myslím, že by se to mělo co nejdříve vyřešit.

Co se všechno musí zařídit, aby nové oddělení bylo životaschopné?

Především je třeba mít pedagogy. To bylo pro školu docela náročné. Říkám to s určitou nadsázkou, ale naštěstí si nikdo z vedení neuvědomil, jak moc náročné to bude realizovat. Potřebujeme učitele harmonie, intonace, improvizace, aranžování a skladby, garanty ansámbľů, a to vše s příponou jazzový/á/é. To by nám to možná zatrhli hned v začátcích.

Díky projektu „Inovace studijního programu Hudební umění Hudební fakulty JAMU“, reg. č. CZ. 1.07/2.2.00/07.345, který je realizován v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (spolufinancovaný z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR), kromě učitelů postupně pořizujeme potřebnou literaturu,

nástroje a vybavení pro naši výuku. No a hledáme talentované studenty.

V rozhovoru pro Českou jazzovou společnost jste říkal, že oddělení jazzové interpretace bude patřit pod katedru bicích nástrojů? To stále platí, nebo se mezi tím něco změnilo?

Jak už jsem řekl v předchozí odpovědi, bylo potřeba zkompletovat poměrně velký tým pedagogů, a tak jsme se rozhodli rovnou pro otevření vlastní katedry.

Pojďme se podívat na jazzovou interpretaci ještě blíže. Které nástroje lze studovat?

V současné době nabízíme všechny standardní jazzové nástroje, které lze uplatnit v bigbandu – saxofony, trubky, trombony a dále rytmickou sekci – klavír, kytaru, kontrabas a bicí. Jazz lze hrát samozřejmě i na další nástroje, ale zatím jsme je do nabídky z praktických důvodů nezařazovali.

V červnu proběhlo první přijímací řízení pro jazzovou interpretaci. Jaký byl z vašeho pohledu zájem?

Přestože jsme otevření inzerovali se zpožděním až na jaře, byl zájem veliký a úroveň uchazečů velmi vysoká. Jelikož bylo až doposud nemožné v ČR získat vysokoškolský jazzový titul, hlásí se nám i přední čeští jazzmani, což je trošku oříšek, protože je učí vlastně jejich spoluhráči a kolegové, ale na druhé straně jsme s touto skutečností počítali.

Studenti klasických oborů na HF JAMU mívají povinné ročníkové koncerty, jak to bude vypadat u vás? Chystáte nějaké akce, které by zviditelnily nově vzniklé oddělení?

Bude to obdobné. Kromě toho chystáme na středu 5. ledna 2011 koncert pedagogů, kde se oddělení poprvé představí veřejně fakultě, a taky máme v plánu své studenty prezentovat na koncertech v rámci festivalu JazzFest Brno. S festivalem chceme spolupracovat i na úrovni workshopů a seminářů.

Otázky kladla Kamila Pětrašová

Setkání absolventů k 20. výročí obnovení Divadelní fakulty JAMU

Na začátku nového akademického roku 2010/2011, v sobotu 2. října, se uskutečnilo Setkání absolventů Divadelní fakulty JAMU k příležitosti připomenutí 20. výročí znovuoobnovení fakulty. V roce 1990, pod vedením první porevoluční rektorky Aleny Štěpánkové-Veselé, došlo k obnovení Divadelní a Hudební fakulty, které byly na konci padesátých let zrušeny vládním usnesením.

Během dvaceti let, jež jsou spjaty se jménem Josefa Kovalčuka, prvního děkana obnovené fakulty, a mnoha dalšími významnými osobami, jako jsou Alois Hajda, Bořivoj Srba, Miloš Hynšt, Petr Oslzlý, Josef Karlík, Antonín Přidal, Peter Scherhauser, Pavel Švanda, Ivo Osolobě, Václav Cejpek, Miroslav Plešák, Arnošt Goldflam, Zoja Mikotová nebo Nika Brettschneiderová, došlo k výrazné proměně školy.

K dosavadním studijním oborům činoherní herectví a režie přibýly obory dramaturgie, scénografie, muzikálové herectví, divadelní manažerství, jevištní technologie, divadlo a výchova, klaunská scénická a filmová tvorba, rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika, dramatická výchova Neslyšících, audiovizuální tvorba a divadlo a taneční pedagogika. Divadelní fakulta získala novou budovu na Mozartově ulici, Divadelní studio Marta prošlo významnou rekonstrukcí. S narůstajícím počtem oborů bylo na fakultu přijímáno mnoho nových studentů i pedagogů a akademická obec se rychle rozšiřovala. V současné době na škole studuje 373 studentů a za posledních dvacet let vyslala do světa téměř tisíc absolventů.

Těm všem patřilo Setkání absolventů Divadelní fakulty JAMU. Posláním akce bylo umožnit současným

i bývalým studentům, pedagogům a ostatním přátelům školy setkat se, vzpomínat na stará dobrá školní léta, zasmát se a dojmout se svými kamarády a kolegy, upevnit stávající vazby, ale také navázat nové cenné kontakty.

Setkání absolventů bylo organizátory pojato jako dožínková slavnost. – Slavnost úrody. Slavnost studentů, kteří do školy každý rok nastupují, a za tři, čtyři nebo pět let vystupují jako mladí profesionálové.

A jak to pak celé dopadlo? Za vše snad hovoří pozitivní ohlasy a nadšené díky přicházející ze všech stran, hojná účast během celého dne, překračující počet pěti set osob, přeplněná budova Divadelní fakulty v sobotu odpoledne osobnostmi, které je možné vidět v současné době spíše na jevišti a televizních obrazovkách než v ateliérech fakulty. Středisko volného času Lužánky, kde se konal večerní program, praskalo ve švech. Program, okořeněný neotřelou scénografickou výzdobou, mírně nostalgickými proslovy panů J. Kovalčuka, Z. Srby a I. Medka i pohoštěním, pod kterým se prohýbaly stoly, a přesto bylo slupnuto jako malina, byl dokreslen několika extravagantními výstupy uvolněnějších se účastníků večera, hurónským smíchem, řevem až rykotem, tancem, tisíci objetími i nechápavými pohledy

— Moderátorská dvojice večera (Magdaléna Tkačiková, Ondřej Brett – absolventi činoherního herectví).

náhodných kolemjdoucích, kteří nedokázali pochopit, že před budovou CVC Lužánky, určenou normálně dětem, stojí auto značky Favorit porostlé břechčánek, za volantem sedí Shakespearova a Molièrova hlava, ale uvnitř budovy se neodehrává pohádka, ale Setkání absolventů DIFA JAMU. Zkrátka velká show jak má být.

Z akce zůstalo mnoho fotografií, vzpomínek a zážitků, které si budeme často a rádi připomínat. Je však možné odnést si z akce mnohem víc.

Setkání absolventů se může stát prvním krokem k dalšímu propojování fakulty a jejích absolventů a k jejich vzájemné účelné kooperaci. Účast na akci je signálem, že ze strany absolventů zájem existuje. Otázkou zůstává, jak s daným zjištěním naložit. Domnívám se, že je dobré vědět, kde se bývalí studenti pohybují, když nastoupí na svou profesní dráhu. Jak bylo užitečné to, co bylo před několika lety zaseto (řečeno v duchu dramaturgie setkání). Jak absolventi rozvíjejí své dovednosti a znalosti, jejichž základ jim dala Divadelní fakulta JAMU. Poskytnout jim možnost opřít se o svou alma mater, když budou potřebovat, a nabídnout jim výhody vyplývající z toho, že jsou absolventy právě Divadelní fakulty JAMU.

Věřím, že se podaří utvořit dobrý komunikační kanál mezi Divadelní fakultou JAMU a jejími absolventy tak, aby byl přínosem pro obě strany. Setkání, jehož první ročník je právě za námi, by se mělo stát pouze jednou z forem takového propojování. Doufejme proto, že nebylo poslední, a komunikace s absolventy, živými obrazy školy, se stane její přirozenou součástí činnosti.

Irena Dvořáková

— Oficiální uvítání účastníků setkání absolventů DIFA JAMU (prof. PhDr. Zbyněk Srba, děkan DIFA; prof. MgA. Ing. Ivo Medek, Ph.D., rektor JAMU; prof. PhDr. Josef Kovalčuk, proděkan DIFA).

Divadelní fakulta má dvacet let

Je tomu jen pár dnů, co brněnská Divadelní fakulta Janáčkovy akademie múzických umění oslavila svých dvacet mladých let. Za tuto historicky krátkou dobu stačila odchovat na devět set herců i hereček činohry a muzikálu, režisérů, režisérek, autorů, autorek, dramaturgů, dramaturgyň, scénografů, scénografek, manažerů, produkčních, pedagogů dramatické výchovy pro děti předškolního či školního věku, ale i pro ty co neslyší.

Měl jsem životní štěstí, že jsem byl na škole zaměstnán a stal se maličkým kolečkem v soukolí zrovna v té době, kdy rektorka Alena Veselá-Štěpánková a děkan Josef Kovalčuk osnovali základy Divadelní fakulty a stávali se startéry jejího obrovského rozmachu. Za dvacet let doznala proměny celá Janáčkova akademie. Budovy, ve kterých působí, zkrásněly, u Měniňské brány jí vyrostly studentské koleje s knihovnou a prostornými sály muzikálových ateliérů. Studio Marta se rozzářilo do modernosti a svým propojením na ateliér scénografie se stalo chloubou uměleckého školství.

S pocitem hrdosti a pýchy jsem se proplétal mezi davy úspěšných absolventů slavících dvacetiny, tisknul si ruce s Janem Budařem, Radimem Fialou, Jardou Pleslem, Matějem Dadákem, Petrem Halberstadtem, Pepou Poláškem, Romanem Sikorou, Petrou Bučkovou, Milkou Hurajovou, Mirkou Součkovou, Hankou Mikoláškovou, Monikou Dudkovou, Zuzkou Žákovou, Zdeňkem Mahdalem, Pavlem Plešákem, uměleckým šéfem z Městského divadla Ondříčkem, Petrem Brychtou, s panem Zvonkem, ale i s dalšími a dalšími milými tvářemi nejen z ateliéru výchovné dramatiky pro neslyšící... Setkal jsem se i s některými hlavními aktéry, budovateli úspěšné éry Divadelní fakulty, s profesorkami Alenou Veselou-Štěpánkovou, Lenkou Valovou, Zojou Mikotovou, pány profesory Bořivojem Srbou, Josefem Kovalčukem, Petrem Oslzlým, Mirkem Plešákem, Janem Roubalem, s docenty Janem Kolegarem, Milošem Hynštem...

V radostném mumraji se nedalo mnoho hovořit, ale naslouchat ano. Zaznamenával jsem radostné výdechy ze shledání, výlevy nadšení z úspěšnosti, ale i zachmuřenost z obav, jak bude dál. Doslechl jsem se, že mnozí již pověšili

své divadelní torny na hřebíček a věnují se čemusi jinému, že některé život pěkně zkrátil a že jsou dokonce i tací, co už vůbec nejsou.

Sednul jsem si na lavičku, obklopil se okruhem veřejné samoty a začal vzpomínat na dobu dávnou, na éru co JAMU byla staříčkou dámou a katedra divadelní měla namále. Osm herců a hereček tehdy vyučovala hubená, brejličkami orámaná stará paní, skvělá osobnost pražské avantgardy Lola Skrbková: „Divadlu musíte sloužit, musíte ho mít rádi, obětovat se mu, dělat pro něj první i poslední!“ Přes svá cylindrická skla jsem v mlze zapomnění uviděl paní Lolu ležící na schůdcích jevištní forbíny, jak dvěma baterčičkami bliká do rozšklebených tváří Jirky Štědrone, Ládi Freje, Petra Pelzera i do mé, aby sporými paprsky nahradila světla ramp, neboť prudká bouře s blesky i hromy přerušila dodávku elektrického proudu do Marty, a protože student Tuček prohlásil: „Paní profesorko, říkáte jste přece, že pro divadlo se musí udělat všechno, takže tu komedii snad dohrajeme!“ Oči paní Loly se smějí, rovná huběňoučké tělo na schůdky a tiše špitá: „Jardo, české divadlo je jen malinká kupka hnoje, nikdy nikomu neublížuj, ať se ti to nevrátí! A u vrbiček zdrav, to se vyplácí!“ Ach, ano, šlo tehdy o veselohru Každý něco pro vlast Václava Klimenta Klicpery.

Tvář paní Loly se proměňuje v obličej docenta Miloše Hynšta: „Pane Tučku, tak takhle ne! Copak to necítíte? S veršem Tři králové vyjeli k Betlému musíte nastupovat na synkopu a ne na prvou dobu, vždyť je to jednoduché, es, Tři krá – lo – vé – es, šli – k Be – tlé – mu, es... U melodramu je nutné respektovat autora hudby, poslouchat klavír!“ Tvář starého pána se usmívá: „A vidíte, pane Tučku, ve Vídni jste reprezentoval školu vy! Sice jen za doprovodu harmoniky, ale diváci byli nadšení a i mně se vaše Romance líbila.“ Mlha se rozplynula, tvář zmizela, opustil jsem svůj okruh veřejné samoty a šel domů...

Vážení, byl to tuze pěkný večer. Fakulto má drahá, divadelní, JAMU milá, rozkošatělá, ať se i nadále daří.

Jaroslav Tuček, 27. 10. 2010

— Setkání absolventů a pedagogů v ateliérech DIFA JAMU. —

— Profesoři Srba a Oslzlý s absolventkami a absolventy. —

Prof. Alena Veselá: Od chemie k varhanám

Celá léta sleduji aktivity Aleny Veselé, dříve hlavně koncertní, v poslední době společenské. Snad nebude nezdvořilé, když u dámy v jejím věku s velkou úctou uvedu, že je jí letos sedmaosmdesát let. K delšímu povídání, z něhož část vyjímám, jsem se s ní setkala ještě před začátkem semestru na Hudební fakultě JAMU, se kterou se její osud pojil více než pět desítek let. Ale od začátku: jak se Alena Veselá v rodině chemika rozhodla pro varhany?

Můj otec byl profesorem na Vysoké škole technické (nyní VUT) v Brně, zároveň však byl zaníceným hudebním amatérem. Hrál výborně na housle i na klavír, se svými kolegy založil tzv. Chemické smyčcové kvarteto, které se u nás scházelo každý týden. Odmalička jsem s otcem hrála čtyřručně na klavír, takže jsem poznala mnoho hudební literatury. Mou první učitelkou klavíru byla Zdeňka Illnerová, žačka Leoše Janáčka, která mě vedla až do maturity na reálném gymnáziu. Pak jsem chtěla jít studovat chemii. Ale vzhledem k tomu, že byla válka a vysoké školy byly zavřené, přihlásila jsem se na klavírní obor na konzervatoř. Osudovým se mi stalo setkání s neteří profesora Františka Michálka při lyžařském zájezdu na Soláň. Ta mi domluvila konzultaci u svého strýce. Když jsem mu zahrála několik skladeb, mj. Bacha, řekl mi: „Vy byste se lépe hodila na studium varhan.“ Bylo to pro mě překvapením, na varhany jsem nikdy předtím nehrála. Na přihlášku jsem napsala oba obory a byla jsem přijata na varhany. Profesor Michálek byl vynikající pedagog, byl velmi náročný, zároveň však laskavý, s krásným smyslem pro humor. Byl obdivuhodně všestranný. Absolvoval tři obory mistrovské školy pražské konzervatoře: varhany u Josefa Kličky, klavír u Adolfa Mikeše a skladbu u Vítězslava Nováka. V době, kdy oba moji rodiče byli v koncentračních táborech, se o mě otcovsky staral.

Po absolutoriu konzervatoře jste na JAMU studovala u stejného pedagoga.

Ano, opět mě učil František Michálek. Přestože byl zakladatelskou osobností nově založené JAMU, byl na ní až do své smrti pouze pověřeným pedagogem, odmítl totiž vstoupit do komunistické strany. V roce 1950 se mu podařilo prosadit festival k 200. výročí úmrtí J. S. Bacha, na kterém účinkovali studenti jeho třídy. Dnes se zdá neuvěřitelné, že i na naše školní koncerty (tehdy v sále brněnského Stadionu) se publikovaly kritiky v několika denících. Jejich autory byly takové osobnosti jako Gracian Černušák, Josef Veselka nebo Vincenc Straka. Pokládám za velkou chybu, že se dnes o vážné hudbě v denním tisku nerefereuje.

Vy jste pak na JAMU působila od roku...

...1952 jako lektorka oboru řízení sboru. Tři týdny před mým absolventským koncertem profesor Michálek zemřel, a tak jsem nemohla pokračovat jako umělecká aspirantka. Tehdy byly varhany pokládány za nástroj téměř podezřelý, proto jsem začínala svou pedagogickou práci na řízení

sboru, nejdříve u Viléma Steinmanna, pak u Josefa Veselky, který byl na gymnáziu mým třídním profesorem. V roce 1967 jsem byla pověřena výukou hry na varhany a tento obor jsem vedla až do roku 1997.

Od doby vašich studií se v interpretaci varhanní hudby hodně změnilo.

Hlavně v oblasti historické hudby. Na počátku mých konzervatorních studií byl přednes barokních skladeb ještě silně ovlivněn romantismem. Profesor Michálek svůj názor postupně změnil, a vlastně tak předešel dobu. Pro můj interpretační názor bylo klíčové seznámení s vynikajícím rakouským varhaníkem Antonem Heilerem v šedesátých letech v Anglii. Byl světově uznávaným interpretem Bachova díla, které hrál zcela odlišně, než bylo u nás zvykem. Od té doby jsem tento způsob interpretace Bacha přenesla i na své žáky.

Jak se díváte na vývoj v posledních dvaceti letech?

Otevřel se nám svět, nynější studenti se mohou účastnit mistrovských kurzů, mezinárodních soutěží a stáží, máme možnost srovnávání. Téměř výlučně se staví varhany s mechanickou trakturou, která je daleko citlivější než ostatní typy nástrojů. Stále však u nás nemáme dostatek kvalitních varhan, jak nových, tak restaurovaných historických.

Ve vašem repertoáru dominuje 20. století. V československé premiéře jste uvedla Poulencův a Hindemithův druhý koncert...

— Skladatel Petr Eben, Alena Veselá a bicista Martin Opršál při zahajovacím koncertě Spolku přátel hudby v brněnském Besedním domě v listopadu 1998.

— Alena Veselá na lyžích
v rakouském Schladmingu
roku 2002. —

Vedle koncertní a pedagogické činnosti jste byla i rektorkou JAMU.

V lednu 1990 jsem byla zvolena do této funkce a vykonávala jsem ji až do roku 1997. Snažila jsem se prosazovat zájmy uměleckých vysokých škol. Po celou dobu jsem byla jedinou ženou mezi třinácti rektory. Po svých předchůdcích jsem zdědila jedinou budovu v havarijním stavu a žádné koleje pro studenty. Takže jsem po celou dobu rektorování opravovala staré budovy a získávala nové. Klíčovou otázkou byla ovšem kvalita pedagogického sboru. Bylo třeba napravovat mnoho křivd spáchaných minulým režimem a získat pro JAMU osobnosti, které jí byly přinuceny po srpnové okupaci 1968 opustit, zejména na divadelních oborech.

Základem mého repertoáru byl J. S. Bach, řadu jeho skladeb jsem natočila. Vedle Bacha to bylo 20. století, z české tvorby zejména díla Petra Ebena a Miloslava Kabeláče.

V zahraničních archivech jste objevila koncerty českých skladatelů...

V Britském muzeu v Londýně jsem jich našla velké množství. Zaměřila jsem se proto na skladby pro klávesové nástroje, např. Josefa Myslivečka Jana Křtitele Vaňhala, Františka Xavera Richtera a Antonína Filse, některé z nich jsem taky nahrála.

Výrazně jste se zasadila o fungování Spolku přátel hudby a Spolku pro postavení nového koncertního sálu v Brně.

Na počátku devadesátých let se tehdejšího Kruhu přátel hudby ujala brněnská filharmonie a já jsem stala jeho předsedkyní. Organizujeme komorní koncerty v dvoraně Besedního domu, který je podle mého názoru nejkrásnějším sálem pro komorní hudbu u nás. V dnešní době je to těžké podnikání, bez pomoci různých nadací a sponzorů není možné.

Koncertní sál pro symfonickou hudbu – to je velká bolest a ostuda Brna. Už v roce 1902 napsal v Lidových novinách Edgar Sokol, že Brnu chybí koncertní sál. To je víc než sto let! Chlubíme se, že jsme Janáčkovým městem, ale přitom tu nemůžeme na úrovni zahrát jeho vrcholná díla. V Janáčkově divadle není vhodná akustika pro symfonický orchestr a chybí tam varhany. Přípravné práce už hodně pokročily, projekt je připraven, město i kraj přislíbily účast, ale nyní je to otázka účasti státu. Ve Zlíně se už koncertní sál staví a Praha také usiluje o nový. Ráda bych se dožila aspoň poklepu na základní kámen.

Je o vás známo, že jste vždy byla sportovkyně...

Možná mi v hudbě sport pomohl. Od malička jsem lyžovala, vyhrála jsem dokonce krajské přebory ve slalomu, účastnila jsem se mistrovství republiky ve Špindlerově mlýně. Věnovala jsem se i horolezectví – vystoupila jsem asi na čtyřicet tatranských vrcholů.

Je obdivuhodné, co vše ještě ve vašem věku zvládnete! Jak se udržujete fyzicky a psychicky? Už prý nelyžujete na sjezdových lyžích?!

Po operaci endoprotézy mi to můj ortoped zakázal. Ještě před dvěma lety jsem lyžovala v Dolomitech. Teď už se věnuji pouze plavání, jízdě na kole a cvičení jógy. A pro udržení duševní pohody mě baví hrát bridge s dobrými přáteli.

Jana Slimáčková-Michálková

Erasmus – zahraniční studenti na Divadelní fakultě

Divadelní fakulta zaznamenává v poslední době zvýšený zájem zahraničních studentů o studijní pobyt zejména v rámci programu Erasmus a to díky studijnímu programu *Bridging East and West (Propojování Východu a Západu)*, který na DIFA JAMU existuje již od akademického roku 2008/2009. Jedná se o jedno- až dvousemestrální průřezové studium v anglickém jazyce, které je určeno studentům výměnných programů. Zahraniční studenti mají možnost kromě předmětů, které jsou součástí programu *Bridging East and West*, navštěvovat i další předměty z celofakultní nabídky DIFA JAMU, což umožňuje jejich lepší integraci mezi české posluchače. Jedná se především o předměty pohybové a hlasové výchovy, případně

cizí jazyky. Základ studijního programu tvoří inscenační projekt, kdy zahraniční studenti z různých oborů ve spolupráci s posluchači DIFA JAMU společně připravují pod vedením pedagoga režie inscenaci, jejíž premiéra se realizuje na půdě DIFA JAMU vždy na konci každého semestru. V loňském akademickém roce studenti nastudovali *Vernisáž* od Václava Havla v režii doc. MgA. Iva Kroboty (zimní semestr) a *Brechtovu Svatbu* v režii doc. Tanji Miletic Oručević. V zimním semestru 2010/2011 připravují opět pod vedením bosenské režisérky představení inspirované románem britského autora Simona Mawera *Skleněný pokoj*, který je podnícený skutečným osudem vily Tugendhat. Na projektu se podílejí

— Premiéra představení *Svatba*
dne 28. 5. 2010. —

3 studenti činoherního herectví z Turecka, 2 studenti muzikálového herectví ze Španělska, 1 student činoherní režie z Islandu a posluchači DIFA JAMU (scénografie, divadelní manažerství a jevištní technologie). Premiéra představení je naplánována na prosinec 2010/leden 2011.

Petra Kaderková

17. ročník Mezinárodní soutěže Leoše Janáčka

Od 6. do 9. září se konal na Hudební fakultě JAMU už 17. ročník Mezinárodní soutěže Leoše Janáčka, tentokrát podruhé v oboru smyčcových kvartet. Dvoukolová soutěž proběhla ve dnech 6. a 7. září v aule HF JAMU, slavnostní předání cen a koncert laureátů soutěže se uskutečnily 9. září v Besedním domě. Soutěžní kola i koncert laureátů byly volně přístupny veřejnosti.

Letošní ročník soutěže od začátku provázely drobné komplikace. I přesto, že se odhlásila pětice kvartet těsně před začátkem soutěže a na letišti se ztratily kufry porotce Tukiainaena, si však soutěž, dle slov porotců, udržela vynikající úroveň.

Nejmladším ansámblem bylo Ančerlovo kvareto z Pražské konzervatoře, pražskou AMU pak představilo Doležalovo kvarteto. HF JAMU reprezentovala dvě kvarteta, Helcea kvarteto a Quartetto di Gioia. Maďarský Szervanszky Quartet zastupoval Hudební akademii Franze Liszta v Budapešti. U Ančerlova kvarteta porota ocenila, že se jako studenti konzervatoře nenechali zastrašit obtížnými povinnými skladbami patřícími podle Miloše Vacka, primária Janáčkova kvarteta, které soutěž zaštitilo, „k základnímu repertoáru každého profesionálního kvarteta“.

Porotci měli své favority hned od prvního kola soutěže, i tak ale zdůrazňovali vysokou úroveň provedení skladeb v podání všech soutěžících a nechťeli po prvním kole odhadovat, jak ve finále soutěž dopadne. O tom svědčil i postup všech zúčastněných do druhého kola. Po finálním kole bylo však rozhodnuto, a i přes těsné bodové pořadí v některých případech, porota, ve složení Evžen Rattay (předseda poroty, ČR), doc. Ladislav Kyselák (ČR), Mgr. art. Stanislav Mucha (SR), Prof. Seppo Tukiainen (Finsko) a Prof. emeritus Sándor Devich (Maďarsko), jednohlasně určila jednotlivá ocenění.

Na koncertě laureátů zazněly vybrané části skladeb ze soutěžního repertoáru v podání Helcea kvarteta a Doležalova kvarteta. Vítězné Quartetto di Gioia zahrálo celý Smyčcový kvartet č. 1 Leoše Janáčka. Z pódia odcházelo s neustávajícím aplausem.

Jak soutěž dopadla?

Quartetto di Gioia	1. místo, Cena za nejlepší interpretaci skladby Leoše Janáčka, Cena Opus musicum
Doležalovo Kvarteto	2. místo
Helcea Kvarteto	3. místo, Cena za nejlepší interpretaci skladby Antonína Dvořáka
Szervanszky Quartet	3. místo
Ančerlovo kvareto	Čestné uznání

Alena Řezníčková

— Quartetto di Gioia. Kristina Czajkowská, Václav Zajíc, David Hrubý a Klára Hegnerová. —

Tento rok chutnal v Karlových Varech především léčivý pramen Rusalka

Ve dnech 5.–13. listopadu tohoto roku proběhl v Karlových Varech již 45. ročník Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka a dá se bez nadsázky říci, že brněnské účastníky z řad HF JAMU přivítaly Karlovy Vary tentokrát s otevřenou náručí. Katedra zpěvu vyslala do „boje“ dvě studentky ze třídy doc. Janské, a to Lenku Turčanovou a Veroniku Časnochovou a dále dva studenty Daria Grbiče – opět ze třídy doc. Janské, a Jana Kučera z mé třídy. S potěšením mohu konstatovat, že všichni velmi dobře reprezentovali svoji alma mater a byli velmi úspěšní v plejádě mladých pěvkyní a pěvců z České republiky, Slovenska, Ruska, Běloruska, Ukrajiny, Polska, Rakouska, Německa a Japonska, o čemž svědčí jejich umístění a velmi pochvalná slova z úst

například paní Gabriely Beňáčkové a předsedy poroty pana Petera Dvorského. První dvě kola všech kategorií probíhala v krásném sále Lázně I, třetí kolo kategorií „Junior“ a „Opera“ v sále Lázně III a koncert vítězů pak v sále hotelu PUPP. A teď již konečně k výsledkům. Dario Grbič získal v kategorii „Píseň“ čestné uznání, v kategorii „Opera“ pak Lenka Turčanová také čestné uznání, Jan Kučera 3. cenu a Veronika Časnochová vynikající 2. cenu. Všem upřímně gratuluji a děkuji za vzornou reprezentaci HF JAMU. Děkuji též oběma doprovázečům – paní doc. Martě Vaškové a doc. Janu Královi, který také získal cenu za doprovod. Myslím, že soutěž měla velmi dobrou úroveň, i přes poněkud nižší počet soutěžících, který byl podle mého názoru způsoben docela vysokými startovními poplatky. Do dalších ročníků přeji všem dalším potencionálním soutěžícím z řad našich studentů mnoho zdaru.

Zdeněk Šmukař

21. ročník festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2011 se blíží!

Vážené dámy a pánové, je nám potěšením představit Vám hlavně velké novinky a změny týkající se **21. ročníku festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2011, který se uskuteční ve dnech 5.–9. 4. 2011.** Festival **SETKÁNÍ/ENCOUNTER** vznikl na půdě **Janáčkovy akademie múzických umění** v roce 1990. Festival je soutěžním setkáním velkého množství divadelních škol z celého světa, tím je také jedinečný.

Jako každý rok, i tento ročník má své téma a své motto, ve kterém budou probíhat všechna festivalová dění. Pro rok 2011 je tématem **Potlesk prosím!** Toto téma vzniklo z předpokladu, že potlesk a divák samotný je velmi důležitou součástí divadla, tudíž je potřeba vyzdvihnout jeho podstatu.

— Zahajovací ceremoniál SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2010. —

10. Mezinárodní setkání kontrabasistů, HF JAMU BRNO, 20.–26. září 2010

Po řadě deštivých dnů přivítalo prosluněné Brno účastníky již desátého, tedy jubilejního ročníku Mezinárodního setkání kontrabasistů. Letos mu předcházela významná mezinárodní kontrabasová soutěž v Německu, a tak všichni na pořadající HF JAMU s napětím očekávali příjezd účastníků. Počet zúčastněných však přesvědčil, že brněnská setkání přátel nehlubšího z rodu smyčců si získala oblibu jak mezi pedagogy, tak mezi studenty. Tohoto ročníku se zúčastnilo 20 pedagogů, 65 studentů z patnácti zemí a rovněž řada výrobců kontrabasů, kteří během celého týdne rovněž poskytovali nástrojový servis všem zúčastněným. Tento ročník se konal formou interpretačních kurzů, večerních koncertů, interpretační soutěže a všichni zúčastnění měli možnost účinkovat v mezinárodním kontrabasovém orchestru. Letošní kontrabasový maraton zahájil pondělní koncert (20. 9.), na kterém Vojtech Velíšek s koncertním mistrem brněnské filharmonie Pavlem Wallingerem za klavírního doprovodu Marka Paľy přednesli Bottesiniho Grand duo. Poté společně s posluchači HF JAMU Markem Švestkou a Jurajem Valenčíkem zahráli Sarasateho Cikánské melodie v úpravě pro tři kontrabasy. Ve druhé polovině večera vystoupil Brněnský kontrabasový orchestr pod vedením Miloslava Jelínka. Každý den byl naplněn intenzivní prací od

V minulém roce se našeho festivalu zúčastnilo 13 divadelních škol z celého světa, mezi něž patřily například školy z Kolumbie, Ruska, Velké Británie, Turecka, Finska a jiných zemí. V roce 2011 se pokusíme naši programovou nabídku ještě více zpestřit a zajistit v programu účast školy z asijského kontinentu. Vzhledem k odlišnosti asijského divadla a kultury od postupů a kultur evropských doufáme, že se budete mít na co těšit!

Jak už je jasné ze samotného názvu, smyslem tohoto festivalu je zejména setkávání – na jevišti i mimo něj, možnost komunikace, porovnávání, diskusí, výměny zkušeností, získání cenných kontaktů, poznání zajímavých a odlišných kultur. K takovýmto setkáváním bude opět sloužit festivalový klub Abajo, kde budou každý večer probíhat párty doprovodného programu. Největší festivalovou párty a vrcholem doprovodného programu bude, jako každý rok, velký večírek – Meeting Point Party.

Organizační tým festivalu pilně pracuje, jedná a připravuje všechno tak, aby pro vás bylo k vidění, slyšení a zažívání to nejlepší, co všemi smysly vnímat jde. Doufáme, že nám věrnost, kterou jste již projevíli v minulých ročnících, zachováte, a již teď víme, že nebudete litovat. Máte se opravdu na co těšit! Sledujte tedy aktivně s námi dění okolo festivalu a staňte se našimi fanoušky na Facebooku: www.facebook.com/setkani a sledujte taktéž oficiální stránky SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2011 www.encounter.cz. Kontaktovat nás samozřejmě můžete také na e-mail info@encounter.cz.

Organizační tým festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2011

rána až do pozdních večerních hodin. Probíhaly mistrovské kurzy, zkoušky mezinárodního kontrabasového orchestru, ve kterém účinkovali studenti spolu se svými pedagogy, večer se konaly recitály vyučujících. Vrcholem celého setkání byla interpretační soutěž v sobotu. V mladší kategorii (do devatenácti let) zvítězil Oskars Bokanovs (Lotyšsko), druhé místo obsadil Caio Mesquita (Brazílie) a třetí místo Ze Zhang Jian (Čína). Ve starší kategorii udělali radost posluchači HF JAMU, kromě druhé ceny, kterou získal Joshua Kim z Jižní Koreje, ostatní ceny získali naši posluchači: 1. cenu Petr Vašínska, 3. cenu Marek Švestka a Svoboda Bozduganova obdržela čestné uznání. Velmi očekávané vystoupení mezinárodního kontrabasového orchestru se kvůli nepříznivému počasí poprvé v historii setkání konalo v koncertním sále a nikoli před budovou HF JAMU jako v předchozích letech. Šedesátičlenný orchestr zaplnil téměř celý sál a početné publikum, které se z pochopitelných důvodů nemohlo do sálu vejít, poslouchalo z improvizovaného hlediště před ním. I přes tyto nepříznivé podmínky měl koncert vynikající atmosféru a posluchači si vyžádali několik přídavek. Setkání uzavřelo nedělní matiné, na kterém studenti předvedli některé ze skladeb nastudovaných během interpretačních kurzů. Příští, už jedenácté Mezinárodní setkání kontrabasistů, se uskuteční opět za rok v září.

Jana Slimáčková a Miloslav Jelínek

Francouzský varhaník a německý skladatel aneb Jean Luc Salique a Max Reger

Díky podpoře FRVŠ a Specifického vysokoškolského výzkumu se ve dnech 8.–11. listopadu na HF JAMU uskutečnily interpretační kurzy Jeana Luca Saliqua. Tento přední francouzský varhaník, absolvent Vysoké hudební školy v Kolíne nad Rýnem ve třídě Michaela Schneidera, nastudoval kompletní varhanní dílo Maxe Regera a zaměřil se na ně během brněnské výuky. Dřívější generace našich varhaníků hodně hrály skladby německého romantismu, Regerovy zvláště, dnes je dávana přednost francouzskému symfonismu 19. a 20. století. Patrně i proto během kurzů zaznělo jen šest Regerových skladeb, dále byly pojednány skladby různých

skladatelů, hlavně francouzských. Poslední den kurzu však přijel Martin Moudrý z pražské AMU, nadšenec pro Regera, který předvedl jeho čtyři rozsáhlá díla. Kurzu se zúčastnily čtyři desítky studentů z brněnské JAMU a sesterské AMU, z konzervatoří v Brně, Kroměříži, Pardubicích a z Bratislavy. Vedle praktické výuky prof. Salique charakterizoval tvorbu a kompoziční jazyk Maxe Regera, pojítka a odlišnosti v německé a francouzské pozdně romantické hudbě a ve varhannářství, možnosti interpretace, hlavně registrace na různých nástrojích. Recitál Jeana Luca Saliqua se skladbami Vierna, Bacha, Alaina, Rougiera a samozřejmě Regera (Fantazie na Halleluja! Gott zu loben) v naprosto zaplněném varhanním sále HF JAMU uzavřel jeho brněnské působení.

Jana Slimáčková

Tři v jednom – jeden ve třech?

Tuto otázku jsme si položili v květnových začátcích naší práce na koncepci večera scénických projektů, kterým se zapojila do festivalového dění letošního ročníku festivalu Janáček Brno 2010 Hudební fakulta JAMU.

Na začátku byla hudba a slovo, na konci bude divadlo. Hudební materiál, v podobě lidových říkadel, dechového sextetu a písňového cyklu, se stal postupným poznáváním součástí našeho života.

Večer scénických projektů zahajují Říkadla – soubor osmnácti zhudebněných lidových říkanek, doplněný o instrumentální introdukci a codu, ze kterého číší hravost, radost, životní optimismus a nadhled. Starosti běžného dne při říkadlech necháváme chvíli dřímát a ožívujeme dětskýma očima veselé „říkadlovské“ kočky, kozy, kravky, psa, celý svět říkadel – svět, kde je i většina starostí důvodem k úsměvu.

Zpívané lidové říkanky střídá ryze instrumentální dílo, kterým je dechový sextet Mládí. Prostřednictvím scénického tanečního pohybu, činoherních prvků a multimediálních technik se pokoušíme vykreslit některé atributy mládí procházející od dětské bezstarostnosti, přes zadumanost, zvědavost až po první povinnosti. Nejsilnějším atributem, který prochází celou dějovou linkou díla, je však pravé čisté přátelství.

Třetím dílem naší Janáčkovské mozaiky se stal Zápisník zmizelého, písňový cyklus pro sólový tenor, alt a tříčlenný sbor s průvodem klavíru. Dílo samo, podpořené ještě krátkou fiktivní soudní zprávou, poukazuje na tajemnost a přitažlivost rodící se mladistvé lásky. A tak se zde setkáváme s vesnickým hochem Janíčkem, mladičkou cigánkou Zefkou, ale i stíny a preludy naší fantazie. Spatřujeme přirozenou výpověď duše, která procítěně chvíle zaznamenala do svého deníku. Ten je plný emocí, vášně, lásky, jemných citů i živelné erotiky, které se prolínají lidským životem a určují mu směr a smysl.

Možnost zpracovávat v rámci Janáčkovy akademie Janáčkovu hudební látku, a ještě k tomu v rámci festivalu oslavujícího Janáčka, je pro nás od samého počátku obrovskou radostí, protože máme oba dva jeho hudbu rádi.

Do přípravy projektu se zapojilo mnoho hostujících profesionálů, například autorka vynikající choreografie k Mládí paní Hana Litterová, výtvarnice scény slečna Sylva Marková, v Zápisníku zmizelého se v hlavních rolích setkáme se sólistou plzeňského divadla Tomášem Kořínkem, sólistou olomouckého divadla Ondřejem Koplíkem a Václavem Čížkem – studentem HF JAMU. Dále účinkují studenti pěvecké katedry JAMU a JAO – Janáčkův akademický orchestr. Za dirigentským pultem stanou Ema Mikešková (studentka HF JAMU, Říkadla) a děkan HF JAMU doc. Vít Spilka (Mládí). Partu klavíru v Zápisníku zmizelého se ujal Jan Šimandl.

Tři v jednom – jeden ve třech? Odpověď na tuto otázku snad poskytla inscenace v Bezbariérovém divadle Barka v rámci mezinárodního Festivalu Janáček Brno 2010, která měla premiéru 18. listopadu 2010, v reprízách ji diváci mohli shlédnout 20., 22. a 23. listopadu 2010.

— Renata Freisová, David Kříž – režiséri inscenace —

Doc. Miloš Hynšt (19. 12. 1921 – 1. 11. 2010)

divadelní režisér a teoretik, vysokoškolský pedagog, literární autor

Narodil se v Chudobíně u Litovle a brzká ztráta obou rodičů ho od nejmladších let naučila samostatnosti, cílevědomosti a odpovědnosti, zásadám, jimiž se řídil po celý život. V roce 1944 absolvoval brněnskou konzervatoř v oborech herectví a hry na klavír.

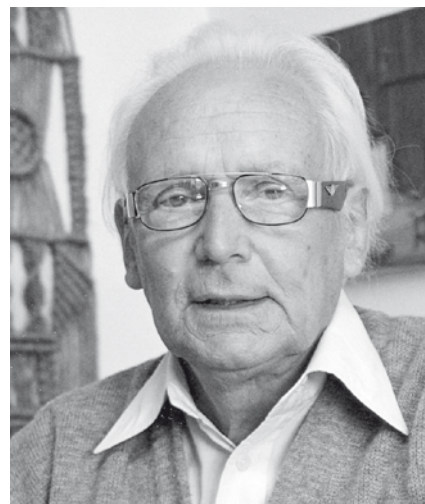
Na konci války nastoupil jako herec do Horáckého divadla v Jihlavě (1944–46), kde také mohl projevit svůj režisérský talent. Následovalo Svobodné divadlo v Brně (1946–47), znovu Jihlava (1947–51), Státní divadlo Ostrava (1951–59). Po úspěšném působení v Ostravě mu byla nabídnuta funkce uměleckého šéfa v Mahenově činohře Státního (dnes Národního) divadla v Brně, kde setrval dvanáct let (1959–71). Pod jeho vedením, v týmové spolupráci s dramaturgem Bořivojem Srbem a režisérem Evženem Sokolovským, se podařilo proměnit soubor Mahenovy činohry v nekonformní divadelní scénu, inspirovanou tvorbou a poetikou Bertolta Brechta, E. F. Buriana a Friedricha Dürrenmatta, ruskou avantgardou a českým lidovým divadlem. Součástí této programové linie, významně ovlivňující celou divadelní kulturu šedesátých let, byly i pozoruhodné Hynštovy režie dramát Brechtových, děl antických autorů (Aischylos, Sofokles), moderních světových dramatiků (Rolland, Dürrenmatt) i autorů českých (Mahen). Osobitou koncepci vrcholné éry Mahenovy činohry rozvíjeli rovněž režiséři Alois Hajda a Zdeněk Kaloč, na přelomu šedesátých a sedmdesátých let jako dramaturg také Ludvík Kundera.

Na počátku tzv. normalizace byl Miloš Hynšt s nejbližšími spolupracovníky (Hajda, Kundera) bezohledně

vypovězen ze Státního divadla. Nachází útočiště ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti (1971–81) a posléze v Divadle pracujících Gottwaldov (dnes Městském divadle Zlín, 1981–89), příležitostně hostuje v Niře, Ostravě, Opavě, Liberci a v brněnském Divadle bratří Mrštíků. Ve skromných podmínkách Slováckého divadla vytvořil sérii jedinečných inscenací přesahujících regionální vymezení. Dramaturgickou a inscenační odvahou se vyznačovaly jeho práce na zlínské scéně, které přitahovaly pozornost domácí i zahraniční kritiky. Tvůrčí metodu Miloše Hynšta přibližuje a analyzuje kniha Bořivoje Srby *Umění režie* (1997).

Po roce 1989 se Miloš Hynšt vrátil dvěma pohostinskými režiiemi do Mahenovy činohry, jeho pozornost se však stále více obrací k přemítání o divadle i o současné společnosti. Vydává více než desítku knih, názorovým vyhraněním i hutnou formou provokujících čtenáře k vlastnímu myšlení.

Zvláštní kapitolou v životě Miloše Hynšta je jeho pedagogické působení na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Započalo v roce 1960 a díky Hynštovu koncepčnímu nasazení ve funkci vedoucího divadelní katedry (samostatná divadelní fakulta byla administrativním opatřením v padesátých letech zrušena) výrazně ovlivnilo směřování vysoké umělecké školy k otevřenosti podnětům moderního

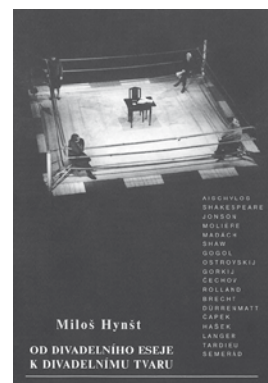
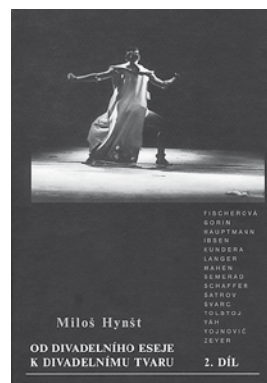

evropského divadla i soudobého divadelního a filozofického myšlení. Problematikou výuky herectví a režie se Miloš Hynšt zabýval celoživotně.

V roce 1970 se stal obětí normalizační čistky na JAMU. Teprve po roce 1989 je znovu přizván ke spolupráci, a třebaže již nevstupuje do soustavné pedagogické činnosti, přispívá svou autoritou k obnovení samostatné Divadelní fakulty, stává se aktivním členem Umělecké rady JAMU, příležitostně přednáší a vydává v Edičním středisku školy několik knih a studijních skript.

Strohá fakta nemohou vyjádřit míru odborné erudice, kreativity a zejména lidské přívětivosti Miloše Hynšta, jehož zájem a pravidelná přítomnost na akcích Janáčkovy akademie i na divadelních premiérách nás posilovala a dodávala pocit zvláštního bezpečí.

Miloš Hynšt patřil k nejvýznamnějším osobnostem českého poválečného divadla. Jeho džentlmenství a zároveň nesmlouvavé profesionální i etické nároky na divadelní tvorbu ovlivnily několik generací herců a režisérů, kteří se k němu hlásí jako ke svému učiteli.

Adresát Miloš Hynšt

(Dopis dramaturga režisérovi)

Pane docente,
promiňte, že Vás ze zvyku oslovuji titulem, jaký jste nikdy po nikom nevyžadoval a který Vám paradoxně a podivným opomenutím režimu zůstal i v normalizačních časech, kdy Vás z Mahenky vypověděli na periferii českého divadelnictví. Není divu, že jsme Vás tak oslovovali my, kteří jsme kdysi chodili na Vaše vysokoškolské přednášky a semináře. Všiml jsem si však, že Vás tak oslovují i kulisáci, divadelní švadleny, rekvizitáři, vlásenkářky, uvaděčky, nápovědky i divadelní šofér. Nebylo to z povinné úcty k titulům, a obávám se, že ani ze statečného protestu proti normalizátorům. Ti lidé, o nichž běžný divák nemá příliš ponětí, ale kteří jsou, pokud hledí, aby byli, solí divadla, sami od sebe brzy rozpoznali, že jste docentem. Mnozí o Vás, ani o Vašem paradoxním osudu (stejně Vás podezírám, že jako milovník paradoxů jste ho přijal bez sebelítosti), který Vás zavál z Brna do Uherského Hradiště, nic nevěděli. Neučarovalo jim žádné Vaše charisma nebo dnes módní image, jaký si adepti herectví pečlivě pěstují místo toho, aby se učili mluvit tak, aby jim bylo rozumět. Myslím, že jste všem lezl na nervy. Nejenže jste říkal, co si myslíte, takové podivínství je konec konců Vaše věc. Ale co s režisérem, který odmítá přijmout podmínky periferie a chce po lidech, aby dělali, co mají dělat? Po dramaturgii, aby nesla kůži na trh s tituly, které nejdou po srsti a které se z těch či oněch důvodů nenesí, po hercích, aby

— Z inscenace veselé burlesky o hořkém hereckém údělu —
(Karel Semerád: Vzhůru do údolí, Zlín 1985), kterou Miloš Hynšt uvedl v československé premiéře.

chodili na zkoušky včas a připraveni, po osvětlovacích, aby nebyli mechanickými světloňoši, ale uměleckými partnery, po zvukařích, aby si odepřeli pivo před představením a byli nejen přesní, ale i hudebně citliví, po dílnách, aby si nezjednodušovaly práci a neodbyly žádný detail scény. Co s režisérem, který je takový nejen k jiným, ale i k sobě?

Poznal jsem Vás trochu zblízka ve druhé štaci Vašeho vyhnanství, v někdejší Divadle pracujících v někdejší Gottwaldově. Ale raději bych mluvil o azylu, protože tohle divadlo bylo za osvíceného absolutismu ředitele Miloše Slavíka státem ve státě. Bylo to divadlo s velmi dobrou pracovní a uměleckou morálkou, ale i tam jsem zpočátku zaslechl pochybovačný úsměšek za Vašimi zády. Určitě jste ho nepřeslechl ani Vy, ale protože jste moudrý, mlčel jste. Divná věc. I těm, kteří zrovna neoplývali odpovědností, se posléze zalíbilo dělat pořádně to, co měli dělat. Vaší pochvaly si cenili víc než premií. Začali si vážit nejen Vás, ale i sami sebe. A někteří Vám začali říkat pane docente, aniž věděli, co to slůvko znamená; nejspíš cítili, že je to označení divadelní hodnosti, která Vám přísluší.

Čas oponou trhnul, škaredí normalizátoři jsou pryč, Vy děláte svoji druhou režii na jevišti, odkud jste byl před více než dvaceti lety vyhnán. Všechno by mělo být v pořádku. Ale je doopravdy? Nezabydluje se duchovní periferie všude tam, kde se nás zmocňuje těkavost, povrchnost, malomyslnost, nevíra v hodnoty a ve smysl pečlivě a soustavně divadelní práce? Před lety jste dokázal v Uherském Hradišti (a stejně jako Vy Alois Hajda ve Zlíně a Jan Grossman v Chebu), že domnělá periferie se může proměnit v bohatý svět, v centrum dění. Že skutečná periferie umění je jenom tam, kde se jí člověk nevzepře, kde se jí přizpůsobí. Kde přestane dělat, co má dělat.

Dík za tu radu, pane docente. A za povzbuzení.

Miroslav Plešák

Otištěno v programovém bulletinu
k Langrově Periférii, režírované
doc. Milošem Hynštem roku 1994
v Mahenově činohře
Národního divadla v Brně.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Evropský sociální fond podporuje rozvoj Hudební fakulty

Projekt „Inovace studijního programu Hudební umění Hudební fakulty JAMU“ (reg. č. CZ. 1.07/2.2.00/07.0345) probíhá na HF JAMU již od letního semestru 2009 a bude končit v prosinci 2011. Je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

Jde o komplexní inovaci studia na Hudební fakultě. V rámci klíčové aktivity projektu č. 5 „Workshopy zahraničních odborníků“ jsou studijní obory inovovány formou zvaní zahraničních pedagogů a hudebníků, expertů v nejrůznějších oblastech, kteří na Hudební fakultě vedou teoretické semináře nebo workshopy, v nichž se studenti sami aktivně zapojují. Někteří hosté dokonce nabídnou nejen studentům HF, ale i brněnskému publiku svůj koncert. Díky těmto akcím se zvyšuje „vybavenost“ studentů do budoucí praxe, jejich kvalifikace, flexibilita a konkurenceschopnost. Neméně cenné jsou navázané kontakty a rozvoj vztahů mezi domácími studenty a zahraničím.

V tomto semestru jsme mohli ve dnech 26. a 27. října navštívit dílnu, která proběhla pod patronátem nově vzniklé Katedry jazzové interpretace na Hudební fakultě. Dvoudenní aktivní workshop vedlo seskupení, které spojuje českou a americkou špičku současného jazzu, a to Skip Wilkins Quintet ve složení: Josef Fečo (kontrabas), Skip Wilkins (klavír), Neil Wetzel (saxofon) a Gary Rissmiller (bicí nástroje) a Rostislav Fraš (saxofon).

Podzimní semestr je zatím převážně ve znamení nové hudby. V říjnu navštívil Hudební fakultu německý muzikolog

profesor dr. Martin Erdmann. Svou výuku směřoval ke studentům oboru Interpretace nové hudby, Teorie kompozice, Rozbor skladeb, Základy teorie kompozice, Improvizace a Soudobá klavírní literatura. Přibližoval našim studentům různé aspekty tvorby Johna Cage. Zvláště se věnoval přípravě studentů, kteří se budou podílet s americkými hosty na provedení cyklu Song Books 7. prosince 2010. Ve spolupráci s festivalem Setkávání nové hudby se uskuteční hned čtyři workshopy, které se budou konat pod vedením Martina Hermana (skladatel), Davida Rosebooma (skladatel, performer a interdisciplinární umělec), Vinny Golia (dechové nástroje) a Jacqueline Bobak (zpěv).

Podzimní semestr se ale nebude věnovat pouze hudbě nové. Varhaník a skladatel Ernst Wally, odborník na duchovní hudbu, působící v současné době jako varhaník chrámu sv. Štěpána ve Vídni, nás poctí svou návštěvou 23. a 24. 11. Jeho přednáška bude na téma Vídeň a konec tonality. Zaměří se na dílo Gustava Mahlera a ranou Vídeňskou školu, respektive její vývoj do roku 1913.

Týden od 14. do 21. listopadu bude výuku Hudební fakulty obohacovat již známý dirigent Zsolt Nagy. Tentokrát se bude věnovat především studentům dirigování a předmětu komorní hra. Na přelomu listopadu a prosince proběhne poslední návštěva zahraničního pedagoga v roce 2010. Přijede Nick Petrella a bude vést semináře určené bicím nástrojům.

Po novém roce bude klíčová aktivita zaměřena na dechové nástroje ad.

Jistě je nač se těšit.

Johana Malá

— Skip Wilkins na piano a Neil Wetzel na saxofon. —

— Skip Wilkins Quintet pro katedru bicích nástrojů, Josef Fečo na kontrabas. —

Inovace studijního programu Dramatická umění úspěšně pokračuje

Více než rok už běží na Divadelní fakultě JAMU projekt „Inovace Výchovné dramatiky v rámci studijního programu Dramatická umění Divadelní fakulty JAMU“. Tento projekt je realizován za podpory Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V rámci projektu se úspěšně pokračuje v rozběhnutých aktivitách. Realizuje se inovovaný předmět Znakový jazyk. Studenti bakalářského studia mají výuku pravidelně v průběhu celého semestru, studenti magisterského studia mají tento předmět zařazen blokově v době konání jejich konzultací. Teoretické znalosti znakového jazyka jsou předávány pod taktovkou Marie Basovníkové. Prakticky si znakový jazyk studenti osvojují při konverzačních hodinách s Robertem Miličem. Studenti navštěvují tento předmět s velkým zájmem a nasazením, v loňském akademickém roce jej všichni úspěšně zakončili klasifikovaným zápočtem.

V rámci inovovaného předmětu Pohybová výchova studenti rozšiřují své profesní kompetence o další rozměr – sportovní pohybové hry s míčem. Výuka probíhá formou několikadenních kurzů během školního roku. Další kurz se plánuje na konec zimního semestru 2010–11.

V rámci projektu mohou studenti sbírat zkušenosti z praxe a to na stážích v partnerských institucích JAMU. Pravidelně probíhají stáže v brněnské a pražské škole pro sluchově postižené. Výhodou je setkávání s žáky škol a možnost připravit si praktický výstup pro konkrétní skupinu žáků. Zde se také cení možnost získat zpětnou vazbu od přítomných pedagogů. Pro studenty bylo zajímavé zapojit se do dění mateřské školy pro sluchově postižené v Brně. Na místě bylo velmi důležité zvolit vhodnou komunikaci a schopnost zaujmout děti předškolního věku.

Studenti oceňují pravidelné stáže v Divadle Neslyším. Mají možnost nahlédnout do chodu divadla, seznamují se s jeho historií, systémem práce

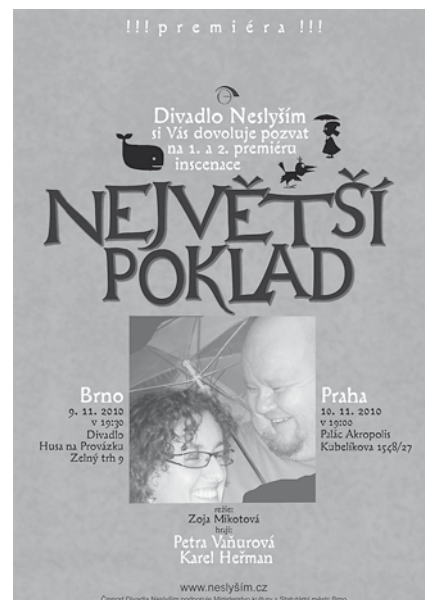
a podílí se na kompletní přípravě a realizaci vybraných divadelních inscenací. V zimním semestru se stáž v Divadle Neslyším proloupla s premiérou představení *Největší poklad* režisérky Zoji Mikotové, která se konala v divadle Husa na provázku v Brně dne 9. listopadu 2010. Studenti měli možnost shlédnout herecký koncert Petry Vaňurové a Karla Heřmana. V rámci stáže pak proběhne diskuse o realizované premiéře, o přípravách inscenace a spolupráci neslyšící herečky a slyšícího herce.

Další významnou aktivitou projektu je práce na multimediálním překladovém terminologickém slovníku pro obor dramatická výchova ve spolupráci s Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka. Snahou je sesbírat ustálené termíny daného oboru, vytvořit nové termíny a vše zaznamenat na DVD.

Jedná se o významný výstup projektu, proto se podíváme, jak práce na slovníku dosud probíhala. Prvním krokem bylo vytvoření hesláře, který obsahuje ty nejzákladnější termíny, používané při výuce předmětů dramatické výchovy. Z původně plánovaných pěti set hesel bylo nakonec vybráno čtyři sta základních termínů. Tyto termíny najdeme ve slovníku, jak v českém znakovém jazyce, tak i v psané češtině. Poté následoval další důležitý lexikografický krok,

— Robert Milič (lektor znakového jazyka), Radka Kulichová (garant projektu Inovace VDN) – stojí zády, Jolanta Znotina (studentka) – stojí čelem.

— Na plakátu jsou: Petra Vaňurová a Karel Heřman (z Divadla Neslyším).

jmž byl odborný výklad všech termínů v češtině. Ke každému termínu byla vytvořena glosa (výklad), která však bude vysvětlovat heslo psané v češtině, tak aby byl výklad srozumitelný studentovi, jehož prvním jazykem není český jazyk. Naopak kontextové věty, které se též objevují u každého hesla, budou ve slovníku v podobě konkrétních příkladů spontánně použitých v českém znakovém jazyce. Tyto věty mají za úkol objasnit v jakém kontextu, případně v jakých spojeních je můžeme v českém znakovém jazyce nalézt či použít.

Jedním z cílů tohoto slovníku byla práce se skutečností, že studenti českých vysokých škol jsou nuceni studovat ve dvou jazycích – v českém a znakovém jazyce. Z toho důvodu je snaha pracovat ve slovníku s oběma jazyky, stavět je na stejnou úroveň důležitosti a nemíchat je tedy dohromady, vyjma hesel, které jsou v češtině i znakovém jazyce.

Slovník bude sloužit nejen jako studijní pomůcka pro pedagogy i studenty, ale dostane se také do rukou veřejnosti. V současné chvíli je zpracování graficky, v podobě DVD lze slovník očekávat na konci roku 2010.

Radka Kulichová a Lucie Hanáková
Kontakt pro případné dotazy:
Lucie Hanáková, DF JAMU
lhanakova@jamu.cz
klapka: 1347, mobil: 733 127 618

Celoživotní vzdělávání pro zaměstnance

Na podzim letošního roku se na JAMU rozběhl nový projekt „Komplexní systém dalšího vzdělávání pedagogických a nepedagogických zaměstnanců JAMU“, který umožní zaměstnancům prohlubovat svoje znalosti např. v oblasti IT, cizích jazyků, pedagogického vzdělávání a dalších činností z oblasti managementu vysokých škol.

Vzdělávání určené všem zaměstnancům JAMU bude probíhat po dobu tří let a klade si za cíl usnadnit pracovníkům celoživotní zvyšování kvalifikace.

Zájem o program a jeho potřebu potvrdilo i naplnění deseti celoročních jazykových kurzů (anglický, francouzský, německý a španělský jazyk). Pro další zájemce o cizí jazyky jsou na rok 2011 připravovány čtyři týdenní intenzivní kurzy. Nejbližší je plánován na přelom ledna a února v Brně, mimobrněnské budou tradičně dva letní kurzy a podzimní se opět uskuteční v Brně.

Zdokonalení dovedností v oblasti informačních technologií je cílem dalšího tematického okruhu, v rámci něhož proběhne školení zaměřená na základní nástroje Microsoft

Office, ekonomický systém SAP aj.

Aktuální informace k jednotlivým kurzům naleznete vždy v Aktualitách na stránce www.jamu.cz.

Informace o projektu:

Doba realizace: 1. 9. 2010 – 31. 8. 2013

Rozpočet projektu: 8,1 mil. Kč (spolufinancováno z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR)

Reg. číslo: CZ. 1.07/2.2.00/15.0044

Garant projektu:

Prof. PhDr. Václav Cejpek

Projektový manažer:

Ing. Dana Horníčková (hornickova@jamu.cz)

Finanční manažer:

Ing. Šárka Kusáková (kusakova@jamu.cz)

Další informace o projektu jsou k dispozici na stránkách www.jamu.cz v záložce Projekty EU (<http://esf.jamu.cz/projekty-jamu/0044.html>).

Dana Horníčková

Festivally ■ konference ■ setkání v zahraničí ■ Festivally ■ konference ■ setkání v zahraničí

Setkání v červenci

Letos o prázdninách se v Londýně konal mezinárodní divadelní festival studentských souborů Redbridge International Youth Theatre Festival 2010, který pořádalo Centrum dramatické výchovy ve čtvrti Redbridge (R.D.C.). Od 24. do 30. července 2010 se zde setkaly hostitelský soubor Redbridge Youth Theatre Workshop (autorská inscenace Frequency v režii Chrise Bockinga), soubor SAVI z litevského města Telsiai (inscenace Adele's CV v režii Laimutė Pocevičienė), gymnaziální soubor ze slovinského Mariboru (inscenace Dam Ti Dam, režie Vladimír Vlaskalis), divadelní soubor PIRKO z Brna (inscenace Ztracený chlapec v režii Silvy Mackové) a soubor Heidi und Klum, děvčátka z hor ze ZUŠ Trutnov (inscenace Vertigo, režie Dominika Špalková). Není náhoda, že dvě členky souboru Heidi und Klum z Trutnova, Anna Klimešová a Michaela Šebestová, začaly v tomto akademickém roce studovat na Divadelní fakultě JAMU.

Účastníci setkání měli dále možnost vidět inscenaci Moneý profesionálního seskupení Shunt Theatre, které působí v prostoru bývalé továrny na tabák na břehu Temže, inspirovanou stejnojmenným románem E. Zoly a inscenaci studentů univerzity z Cambridge. Za Divadelní fakultu JAMU se festivalu zúčastnily prof. Silva Macková, Zuzana Žáková a Veronika Rodriguezová z ateliéru Divadlo a výchova.

Redbridge Drama Centre

U zrodu Redbridge Drama Centre (R.D.C.), které se nachází ve východolondýnské čtvrti Redbridge, stál Hugh Lovegrove,

původním povoláním učitel na druhém stupni základního vzdělávání. V polovině 60. let 20. století se stal poradcem místní radnice pro dramatickou výchovu a začal systematicky a koncepčně prosazovat dramatickou výchovu do škol v londýnských čtvrtích Havering, Redbridge a Barking. Zároveň si uvědomoval význam divadla pro formování mladých lidí, a proto se snažil vytvořit prostor pro divadelní aktivity v této lokalitě. Obklopil se týmem učitelů, se kterými se setkal během pořádání seminářů na podporu studentského divadla a společně začali připravovat výukové programy pro školy, postavené na dramatické výchově. Programy byly zaměřeny na různé oblasti (občanská výchova, zeměpis, fyzika), mnoho těchto projektů bylo inspirováno historickými událostmi (např. požár Londýna 1666 či zámořské objevy konce 15. století). Mimo to založil divadelní soubor pro mládež, Redbridge Youth Theatre Workshop (R.Y.T.W.). Tak vzniklo Redbridge Drama Centre. Další aktivitou centra bylo pořádání divadelního festivalu, kterého se už v roce 1968 zúčastnil český soubor PIRKO. Tehdy začalo dlouholeté přátelství, které mělo významný vliv na rozvoj dramatické výchovy u nás, protože činnost R.D.C. se stala vizí, kterou se „lidé z PIRKA“ snažili prosadit i v podmínkách socialistického Československa.

Na živné půdě divadelního souboru PIRKO se v brněnských Lužánkách postupně vytvořily podmínky pro vznik podobného profesionálního pracoviště. Jeho založení v roce 1989 bylo dílem lidí, kteří sami na sobě zažili neopakovatelnou atmosféru R.D.C. a kteří si, stejně jako Hugh Lovegrove, uvědomovali význam divadla a dramatické výchovy pro výchovu dětí a mladých lidí. Jindra Delongová, Silva Macková

a Dana Svozilová, společně s dalšími spolupracovníky, Jarmilou Doležalovou, Miroslavem Obrátilem aj., začali dramatickou výchovu zavádět do stávajícího školského systému. Vznikla nabídka dramatických lekcí, které navštěvovali učitelé a žáci brněnských škol. Dnes již legendární programy, které později Dana Svozilová zpracovala ve své disertační práci (*Analýza strukturované dramatické hry v kontextu dramatické výchovy*. Brno: JAMU, 2005), byly jednak inspirovány autory, jejichž dílo se stalo předlohou pro divadelní zpracování souboru PIRKO (např. Neposlušná Barborka Daisy Mrázkové), ale i jinými předlohami (např. Diogénés v sudu Hany Doskočilové). Současným ředitelem R.D.C. je Keith Homer, který zde dříve působil jako učitel. Centrum dále zaměstnává dva učitele na plný a jednoho na částečný úvazek, dva techniky, účetní a uklízečku. Další učitelé, kteří vedou dětské divadelní soubory, jsou zaměstnáni na dohody. Mezi ně patří i Michael Woodwood, profesionální režisér a vedoucí profesionální divadelní společnosti Vital Stage Theatre Company.

Historii a současnosti R.D.C. se věnuje diplomová práce Keitha Homera (*The development of Drama in Education in three North East London Boroughs from 1965 to 1988, with particular reference to the role played by the Advisory Service*. London: Bretton Hall, 1991) a diplomová práce Jany Jevické (*Centrum neprofesionálního divadla – návrh modelu na základě zkušeností z anglického centra dramatické výchovy*. Brno: JAMU, 2009), která byla v R.D.C. na tříměsíční pracovní stáži.

Redbridge International Youth Theatre Festival 2010

Letošní festival vycházel z tradice, kterou založil před čtyřiceti lety Hugh Lovegrove.

Jana Jevická ve své diplomové práci píše: „... pracovní nasazení, s jakým jsem se setkala v R.D.C. je nebývalé. Všichni zaměstnanci tráví v centru denně minimálně 10 hodin a práce o víkendech není žádnou výjimkou. Je to zvlášť obdivuhodné ve chvíli, když si uvědomím, že toto centrum funguje už 40 let a pořád mají jeho zaměstnanci silnou motivaci nejen v něm pracovat, ale dělat něco navíc, společně vymýšlet nové projekty a prosazovat nové plány. Tohle nadšení dělá z R.D.C. skutečně neobvyklé místo“. Program i celý průběh festivalu tento postřeh dokazuje: od neděle do pátku dopoledne dílna, vedená učiteli R.D.C., odpoledne dílna vedoucích hostujících souborů a večer představení, zakončené debatou s diváky.

R.D.C. je skutečně neobvyklé místo a zmínil se o tom i Peter J. Smith, herec, režisér a ředitel International Theatre Exchange, která se věnuje setkávání na poli amatérského divadla, ve svém projevu při zahájení festivalu.

Jako členka PIRKA jsem měla možnost účastnit se výměnných návštěv v 80. letech a tato zkušenost silně ovlivnila životy členů obou souborů. Přátelství, která byla tehdy navázána, trvají dodnes. Potvrzením toho je fakt, že řada bývalých členů se přišla během festivalu podívat, a já tak znovu potkala lidi, se kterými jsem se rozloučila před dvaceti lety. Znovu jsem se setkala s Jo Balcombe, bývalou ředitelkou

R.D.C. či s Marjorie Lovegrove, manželkou Hughy, které spolu s ženami pracovníků centra vařily a servírovaly večere pro účastníky festivalu. Když umyly a utřely nádobí, převlékly se do společenských šatů a šly na večerní představení.

Pět dopoledních dílen vedl Michael Woodwood a další členové Vital Stage Theatre Company, tedy profesionální herci. Čtyři dílny byly zaměřeny na rozvoj divadelních dovedností účastníků festivalu, především na výraz a pohyb na jevišti, pátá, závěrečná dílna byla teambuildingová soutěž.

Michael začal pohybovými aktivitami, skrze něž ladil skupinu bezmála padesáti mladých lidí. Většina cvičení patřila do běžného arzenálu průpravných aktivit studentských divadelních souborů (např. cvičení zrcadla, tvoření skupin podle něčeho společného, chůze po prostoru a jednotné zastavování, štronzo, práce s hudbou atp.). Celý týden se Michael zaměřoval na tempo a rytmus pohybu jako zdroje napětí a jevištního významu. K tomu hojně využíval kvalitní technické zázemí R.D.C. – světla, hudbu, mlhostroj atp. Účastníci dílen pracovali ve smíšených skupinách, které vznikaly během práce a často se měnily. Je to způsob práce pro Michaela i pro další učitele R.D.C. typický a je čitelný i ve vytvořených inscenacích. Já osobně považuji jejich styl za inspirativní a obohacující pro pochopení zákonitostí pohybu na jevišti; zároveň upozorňuji, že ne všichni, ať účastníci či vedoucí, Michaelovo pojetí herecké výchovy přijímají. Silné zaměření na výraz herců, které není v dílnách vázáno na konkrétní obsah, pouze na žánr (např. jsme pracovali s melodramatem), skrývá nebezpečí vnějškového vyjádření, které se může stát prázdnou grimasou. Je to, podle mého názoru, problém jiného stylu anglického amatérského divadla, které je zaměřeno na expresi vyjádření, což – především na středoevropského diváka – může působit přehnaně a někdy až nepříjemně. Příkladem tohoto přístupu bylo páteční představení *When in Rome* studentského souboru *The Cambridge Fool*, které po stránce scénografické, kostýmní ale i herecké připomínalo současné křečovitě televizní show.

Odpolední dílny vedoucích hostujících souborů byly různorodé a nabízely ukázkou stylu práce souboru. Měly také zprostředkovat práci na inscenaci, která následovala ve večerním bloku. Zahájení připadlo na Dominiku Špalkovou, vedoucí souboru Heidi und Klum, děvčátka z hor, která přinesla osobitou práci s hudbou a pohybem, což bylo východisko inscenace *Vertigo* (inspirované románem Vlny Virginie Woolfové), která, jak vyplynulo z diskuse, patřila k nejsilnějším diváckým zážitkům festivalu. Druhá dílna, kterou vedly Zuzana Žáková a Veronika Rodriguezová, byla zaměřena na seznámení s prostorem R.D.C. a jeho okolí, což se stalo východiskem pro drobné divadelní výstupy, inspirované vybranými místy. Pohybová dílna slovinského souboru ústila do individuálních výstupů s bezmála psychologickým nádechem, což bylo předehrou k povrchní koketérii s coolness postupy v představení *Dam Ti Dam*. Východiskem litvské dílny, vedené režisérkou souboru Laimutė Pocevičienė, byla práce s předměty, které byly inspirací k inscenaci *Adele's CV*, uhlazené jevištní ilustraci dnes frekventovaného tématu poruch příjmu potravy, doprovázeného skladbami

D. Šostakoviče promixovanými s Gotan Projektem. Dojmy z programu festivalu shrnuje Dominika Špalková: „Festival je prezentován a koncipován především jako setkání studentů a vedoucích souborů, kteří tak na společném místě mají možnost porovnávat přístup k divadelní práci s mladými lidmi v různých zemích. A to se stalo a pomíchalo... Zároveň ale musím přiznat, že v tak profesionálních technických podmínkách a zázemí se člověk v Česku jen tak neocitne. A taky nikdy nedocílí tak přesných nástupů jako Angličané, smyslu pro ladnost jako Litevci a otevřenosti ve věcech sexu na jevišti jako Slovinci...“

Londýnský festival i celá další činnost R.D.C. je důkazem, jakou moc divadlo má. Ta působí navzdory času i navzdory ideologiím. Odkaz Hughha Lovegrova trvá a je stále plný smyslu a života.

Veronika Rodriguezová
Původní článek o Redbrige International Youth
Theatre Festival 2010 najdete v časopise
Amatérská scéna 6/2010.

Zástupci Divadelní fakulty na světovém kongresu teatrologů (25. července – 30. července 2010)

V nedalekém Mnichově se letos konal Světový kongres Mezinárodní federace pro výzkum divadla (International Federation for Theatre Research – IFTR-FIRT), jehož se koncem července účastnili tři pedagogové a odborní pracovníci Divadelní fakulty JAMU, doc. PhDr. Jan Roubal, Ph.D., MgA. David Drozd, Ph.D., a Mgr. et Mgr. Radka Kunderová. Organizaci konference zajišťovala katedra divadelní vědy tamní Ludwig-Maximilians Universität (LMU), pod vedením svého šéfa, uznávaného teatrologa novozélandského původu Christophera Balmeho.

Program kongresu sestával ze dvou částí. V prvních dvou dnech probíhala jednání patnácti pracovních skupin, sdružujících specialisty stejného zaměření (např. „Scénografie“, „Arabské divadlo“, „Politické inscenace“ či „Historiografie“), kteří společně pracují na vybraných tématech. D. Drozd přednesl svůj příspěvek v rámci skupiny „Analýza inscenace“, jejímž je členem, jednání skupiny se účastnil i J. Roubal, zatímco R. Kunderová sledovala práci skupiny „Beckett“.

V následujících čtyřech dnech probíhaly standardní konferenční panely, zaštitěné souhrnným tématem „Kultury moderny“ (Cultures of Modernity). V majestátné klasicistní budově LMU probíhaly nejen přednášky zkušených akademiků, ale také začínajících vědců, často doktorandů, jimž bylo věnováno „Fórum pro nové badatele“ (New Scholar's Forum). Přednášky probíhaly paralelně v osmi sálech, zaznělo přes tři sta příspěvků. Tematická škála jednotlivých panelů byla velmi pestrá, od ideologizace starořecké tragédie, přes

Brechtův a Kantorův odkaz až po moderní divadlo v Nigérii či muzikál a vizuální koncepty (post)moderny. Mezi hlavní řečníky patřila i jedna z nejvýznamnějších teatroložek současnosti, Erika Fischer-Lichte, která před zaplněnou monumentální aulou přednesla příspěvek „Modernizace jako mísení kultur v inscenaci“. V rámci konference vystoupili i mnozí další špičkoví představitelé oboru, např. Marvin Carlson (City University of New York), Willmar Sauter (University of Stockholm), Thomas Postlewait (University of Washington), Hans-Peter Bayerdörfer (LMU) ad.

Kongres zahrnoval i prakticky orientovaný seminář s editory časopisu „Theatre Research International“, který IFTR-FIRT vydává, na němž zástupci JAMU získali užitečné informace o redakčních postupech prestižního mezinárodního periodika i kritériích pro přijetí textů.

Společenský program nabízel dostatek příležitostí pro vznik či prohloubení neformálních vztahů mezi účastníky. Organizátoři zprostředkovali mj. návštěvu představení „Bouře“ v mnichovském Kammerspiele (režie Stefan Pucher) či výjezd do Rakouska na „Oidipa na Kolóně“ v režii slavného Petera Steina, jehož inscenace byla uváděna v rámci souběžně probíhajícího festivalu Salzburger Festspiele.

Příští konference IFTR-FIRT se koná v srpnu 2011 v Ósace a bude věnována tématům „Tradice – inovace – společenství“.

Radka Kunderová

Účast pedagogů a studentů Divadelní fakulty JAMU na 18. výroční konferenci a valném shromáždění ENCATC

ENCATC je evropská síť vzdělávacích center a vysokoškolských institucí poskytující vzdělávání v oblasti managementu kultury a kulturní politiky se statutem mezinárodní neziskové organizace. Založena byla v roce 1992 v Polsku a v současné době má celkem 127 členů z 33 zemí. JAMU je jedním z členů této sítě.

Spolupracuje s řadou mezinárodních a evropských institucí, organizací a nadací, ale také se sítěmi, které se zabývají výukou kulturní politiky a kulturního managementu, a to na celosvětové úrovni. Mezi ně patří např. UNESCO, Evropský

parlament, Evropská komise či řídicí orgán pro kulturu Rady Evropy.

Letošní 18. výroční konference se zúčastnili tři pedagogové a dva studenti magisterského stupně studia divadelního manažerství. Konference se uskutečnila ve dnech 6.–8. 10. 2010 v Bruselu a jejím hlavním mottem bylo „Can I google it?“. Třídenní program konference byl náročný, zúčastnilo se jej přes 120 odborníků z Evropy, USA a Kanady. Odborná část konference byla přínosná zejména v oblasti panelové diskuse a v rámci pracovních skupin. Panelová diskuse se zabývala

potřebou přehodnocení studijních plánů kulturního managementu a rolí univerzit ve vzdělávání budoucích kulturních manažerů. Každý z pedagogů se dále zúčastnil jedné z nabízených pracovních skupin, a sice „kulturní observatoře“, „kreativní podnikání a vzdělávání v kultuře“ a „Evropa mezinárodní“. Zaměření pracovních skupin souviselo s předměty, které zúčastnění pedagogové na DIFA vyučují. Konference tak svým účastníkům poskytla možnost sledovat nejnovější trendy rozvoje svého oboru a sdílet zkušenosti s odborníky z praxe.

Pro zúčastněné studenty připravili organizátoři speciální program v rámci Výroční studentské konference. Díky ní měla skupina cca 30 studentů z různých evropských vysokých škol možnost posílit své znalosti v oblasti evropské kulturní politiky, zvýšit své povědomí o možnostech financování kulturních projektů založených na mezinárodní spolupráci a setkat se také se zástupci různých kulturních institucí sídlících v Bruselu. Studenti tak mohou rozvíjet své mezinárodní kontakty a najít partnery pro své projekty.

Účastí na konferenci získala Divadelní fakulta podklady pro vytvoření evropského rámce kvalifikací pro obor divadelní manažerství, který používá Goldsmith University v Londýně, na konferenci reprezentovaná Geraldem Lidstonem. Velkým

Nantes Creative Generations 2010

Letos podruhé se uskutečnilo mezinárodní setkání mladých lidí působících v oblastech umění, ekologie, sociálních záležitostí a solidarity ve francouzském Nantes. Fórum proběhlo v bouřlivých dnech od 14. do 16. října 2010, kdy celá Francie stávkovala, což pocítili všichni účastníci na vlastní kůži.

Ani stávka však nakonec nezabránila tomu, aby do Nantes dorazilo 80 hostů ze 17 různých, nejen evropských, zemí. Účastníci fóra byli vybráni odbornou komisí, která celkově ohodnotila 72 projektů, zaměřených na posílení role občanství a společného soužití. Celkově vznikly čtyři kategorie – umění a kultura, životní prostředí, solidarita a sociální otázky.

V první z nich se ocitl i projekt „Culture with love – management“, který popisuje vznik občanského sdružení „Spolek kultura & management“, který jsem založila před čtyřmi lety spolu se studenty JAMU Martinem Maryškou a Alenkou

Bienální konference ELIA, Nantes, 27.–30. října 2010

ELIA (European League of Institutes of the Arts) je evropská síť sdružující vysoké školy a univerzity, které poskytují umělecké, profesně orientované vzdělání. Síť má 336 členských univerzit a reprezentuje 47 zemí a 300 000 studentů. JAMU je dlouhodobým členem této sítě a kromě toho, že využívá její informačně-argumentační bázi pro advokacii vysokého uměleckého školství v ČR, byla v minulosti zapojena do řady jednotlivých projektů. Z dob minulých vzpomeňme na projekty související s reformou vysokoškolského vzdělávání do třístupňového modelu studia (tzv. Boloňský proces) a na ně návazné tuningové projekty či projekty orientované přímo na rozvoj kompetencí pedagogů (např.

přínosem konferenci bylo zprostředkování účasti ekonoma Tomáše Sedláčka, který řídil panelovou diskusi, a to díky MgA. Blance Chládkové, která je od roku 2009 členkou správní rady ENCATC. Podařilo se tak propojit plánovaný workshop pro studenty JAMU, který v rámci projektu financovaného z Fondu rozvoje vysokých škol Tomáš Sedláček na JAMU povede, a to 19. 11. 2010, s konfrontací jeho osobnosti v rámci mezinárodního prostředí arts managementu.

Během konference také proběhlo zasedání valného shromáždění, ve kterém byla MgA. Blanka Chládková znovu potvrzena ve funkci člena správní rady.

Součástí společenského programu bylo mimo jiné zahájení kampaně Culture Action Europe „We are more“, o které informoval např. také Institut umění v ČR.

Díky DIFA JAMU byl obnoven kontakt mezi sítěmi ENCATC a ELIA (JAMU je rovněž členem sítě ELIA) – konference se zúčastnil Mark Gaynor, který má na starosti styk s členskými institucemi ELIA. Po vzájemném jednání byla MgA. Blanka Chládková sítí pověřena zastupovat ENCATC v rámci ELIA a pokusit se nastavit nové parametry spolupráce.

Lucie Abou, Blanka Chládková

Stříbrnou. Činnost sdružení se zdárně rozvíjí, a tak jsem se setkala v Nantes s kolegy z dánské Kodaně a německého Pforzheimu, ale také s týmem z Potsdamu, který prezentoval společný projekt spolku a německých kolegů.

V rámci setkání proběhly prezentace všech vítězných projektů, workshopy a exkurze. Tyto aktivity byly velmi inspirující a mnozí účastníci fóra odjížděli z Nantes s novými nápady a partnerstvími pro příští rok. Celou akci podpořil a napomohl zajistit také Robert Kudělka z odboru zahraničních vztahů magistrátu města Brna, který zároveň vyslovil přání, aby se i v příštím roce fóra zúčastnil některý ze studentů JAMU se svým zajímavým projektem.

Více informací naleznete pod odkazy:

www.nantescreativegenerations.eu;

www.kultura-management.cz.

Lucie Šilerová

Teachers Academy) či studentů. Právě takovým, na studenty orientovaným projektem, je Languages through Lenses 2010, soutěž studentských filmů, ve které nás v letošním roce excelentně reprezentovala Petra Vencelidesová (tutor Petr Francán) a Lucia Pazderková (tutor Tomáš Gruna). Jejich filmy můžete shlédnout na http://www.prix-uropa.de/pe10/languages_through_lenses/.

ELIA pořádá každé dva roky svoji konferenci, která se v rámci vymezeného tématu věnuje aktuálním problémům vysokého uměleckého školství. Ta letošní jedenáctá konference se uskutečnila ve francouzském Nantes na konci října. Nesla se v tematickém duchu „Umění v srdci území“ a chtěla

Pokračování na straně 20

se zabývat posláním uměleckých škol v rámci komunity a města. Na pozadí tohoto tématu, které dalo osnovu všem symposiím a disciplinárním pracovním skupinám, se však výrazně promítala problematika spojená s krizí financování vysokých (nejen uměleckých) škol v Evropě, problematika kvality a budoucí klasifikace (rankingu) vysokých škol, kvalifikačních rámců jednotlivých oborů a v neposlední řadě otázka kreativních průmyslů. Konferenci letos doprovázela řada uměleckých prezentací a představení pod souhrnným názvem NEU/NOW festival (více informací na: <http://www.neunow.com/>), kam DIFA nominovala představení studentky Nely Kornetové s názvem BA ZEN (<http://www.neunow.com//portfolio.html?id=467>).

Divadelní fakulta JAMU dlouhodobě plánovala svoji účast na výroční konferenci a to zejména směrem k propagaci vlastních projektů: festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER a Mezinárodního doktorského semináře (doktorský studijní program zaměřený na performační umění je z evropského hlediska poměrně exkluzivní záležitostí a disponuje jím jen velmi malá skupina vysokých uměleckých škol). Zároveň jsme, jako zástupci Divadelní fakulty, chtěli obsáhnout celé spektrum symposií, která probíhala souběžně a nebylo by v silách jednotlivce získat všechny informace a využít dostupné kontakty. Program konference a další informace jsou dostupné na <http://www.eliabiennial.com>.

Z příspěvků plenárních zasedání a symposií, jichž jsem se zúčastnila, považuji za podnětný zejména klíčový proslav Bernarda Stieglera, presidenta společnosti Ars Industrialis (www.arsindustrialist.org) a ředitele Institutu pro výzkum a inovaci Centra Georgese Pompidou v Paříži a profesora Goldsmith College, Londýn, a Technologické university v Compiègne, který hovořil o měnící se dostupnosti umění. Diváci se podle něj postupně mění z konzumentů na producenty umění (zejména pak v elektronickém prostoru), jsou více vzdělaní a informovaní. V této souvislosti padlo nepřilíživé slovo deploretarizace umění ve smyslu nutnosti zachování profesionálního uměleckého směřování (a tím i vzdělávání), která jde ruku v ruce s budoucím nastavením jiného pohledu na publikum (umělec jako součást svého publika). V jeho přednášce byla doporučena publikace Petera Halla, která se snaží odpovědět na otázku, zda je divadlo skutečně nezbytné (Hall, Peter: *The Necessary Theatre*. Theatre Communication Group. New York, 1999. ISBN 1–55936–178–6 [dostupné on-line]).

Stiegler také glosoval uzavřenost univerzitního uměleckého vzdělávání směrem k novým technologiím – technika nepřináší problémy, přináší je naše (ne)schopnost reagovat na technologie správným způsobem. Úkolem uměleckých škol má být modifikace know-how jak zacházet s informací. Dříve byla metadata majetkem knihoven a univerzit, které budovaly rejstříky, a faktická moc nad informacemi náležela těm, kteří rozhodovali (decision makers). V současnosti jsou informace a data v rukou veřejnosti a je otázka schopnosti vysokých uměleckých škol, jakou metodologií pro práci s informacemi v konkurenčním prostředí nabídnou.

Na symposiu (h)eART(h) Regenerace měst a role

uměleckých škol, které probíhalo souběžně se třemi dalšími symposií, byly předneseny tři příspěvky, mezi nimi přednáška prof. Petra Oslzlého, který na případech festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER a Divadelní svět Brno dokumentoval fenomén působení divadla a divadelních škol ve společnosti a komunitě města. V rámci svého příspěvku navrhl šest témat pro dialogické zkoumání v programování pedagogických aktivit divadelní školy: postavení umění i umělců ve společnosti, kdy a čím je ve společnosti navozen pocit společenství, otázka poslání umění ve společnosti, vztah umění a etiky, vztah umělecké fikce a reality, otázka teatrality současného veřejného života, zejména pak politiky. Příspěvek prof. Petra Oslzlého jako jeden z mála přinesl metodologické a filozofické otázky výuky uměleckých škol v rámci konkrétních případů. Celý text jeho přednášky v anglickém (!) jazyce bude dostupný na (<http://difa.jamu.cz/zahranicni-oddeleni/>). V rámci tohoto symposia pokračovala diskuse, která se prezentovala úvahami nad konzumentarismem, městskou mikrosociologií (a úlohou umělecký děl), a směrem k festivalům padla připomínka, že mezinárodní vizibilita festivalu či díla může opomíjet vlastní tvůrčí proces ve prospěch přehlídkového charakteru.

Programová část konference trvala tři dny, kompletní zpráva ze všech simultánních sekcí bude dostupná na (<http://difa.jamu.cz/zahranicni-oddeleni/>)..., přesto si zde dovoluji ještě komentovat disciplinární zasedání věnované divadlu a tanci na téma udržitelnost a performační umění. Účastníci byli podrobena těžkému jogínskému cvičení švédské pedagožky dramaturgie Barbary Smeds a prezentaci pedagožky choreografie Emmanuelle Huynh. Zatímco první příspěvek byl jedním z dalších dlouhodobě omílaných pláčů nad nutností uzpůsobit kurikula směrem k uplatnitelnosti absolventů uměleckých oborů na trhu práce mimo obor (Švédsko), druhý příspěvek formou osobní výpovědi poměrně zajímavě popsal vývoj a profesionalizaci výuky tance a choreografie tak, aby absolventi byli připraveni na náročnou profesi a zároveň také mohli působit v oboru samostatně a samozaměstnatelně.

Programová část konference byla zakončena výstupy tří pozorovatelů, z nichž za pozornost stojí reflexe Aminy Dickerson (USA), která vnímá rozpor mezi evropskými uměleckými školami v jejich poslání. Některé se svou činností snaží odpovědět na otázku „Pro koho tvoříme?“, jiné „Pro koho učíme?“.

Po programové části se uskutečnilo závěrečné plenární zasedání (valná hromada) členů sítě. Kromě obvyklých schvalovacích procesů (zpráva o činnosti, rozpočet atd.) byla zajímavá informace týkající se budoucího nového modelu členských poplatků tak, aby mohly vysoké umělecké školy interdisciplinárního charakteru využít všech možností oborových skupin bez dalšího finančního nároku. Novým prezidentem ELIA je Kieran Corcorane, Dublin Institute of Technology, Irsko.

Z geografického pohledu je znepokojující, že se konference nezúčastnily žádné školy z Visegrádského prostoru (kromě JAMU, AMU a VŠVU Bratislava). Není marginálním detailem, že se tyto země vyznačují obdobným

systém vysokého uměleckého školství, jehož postavení a svébytnost je třeba určitým způsobem hájit tak, aby nebylo podrobena umělým intervencím programů (např. ranking), na jejichž vytváření se samy nepodílely. Z celkového diskurzu konference plyne pro strategické uvažování uměleckých vysokých škol následující podnět: uvažovat o své vysoké škole nikoliv z hlediska mezinárodních mobilit („mobility“), ale spíše z hlediska schopnosti mezinárodní propojitelnosti („connectivity“). Realita, se kterou se potýká české vysoké školství, se nevyhýbá celému evropskému společenství. Nastává bohužel doba, kdy je umělecké vzdělávání podrobováno tržně orientovanému řízení (market leded arts education).

Evropská cena pro absolventa Divadelní fakulty

Výbor pro udělování nejprestižnějšího evropského ocenění pro divadelní tvůrce The Europe Prize New Theatrical Realities oznámil, že jejím nositelem za rok 2010 se stane také Viliam Dočolomanský, umělecký vedoucí a režisér souboru Farma v jeskyni. Uvedená cena se letos vyhláší po dvanácté a je součástí Evropské divadelní ceny. O jejím udělení rozhoduje odborná porota při Evropské komisi a jejími členy jsou přední evropští teatrologové a kritici, předsedou byl Franco Quadri, respektovaný divadelní kritik listu La Repubblica. Cena podporuje nové trendy a iniciativy v evropském divadle a bere v potaz celkový přínos tvůrce, jeho novátorství a originalitu. Dočolomanský je prvním Čechem (a Slovákem), kterému se této pocty dostane. Cenu Dočolomanský převezme na slavnostním ceremoniálu, který se uskuteční na divadelním festivalu na jaře příštího roku v Petrohradě. Jeho součástí bude i série představení Farmy v jeskyni i odborná konference věnovaná Dočolomanského práci.

Rádi se připojujeme k těm, kteří Vilovi srdečně blahopřejí a v té souvislosti si připomínáme jeho studentská léta a další působení na Divadelní fakultě JAMU. Viliam Dočolomanský vystudoval na naší škole činoherní režii v ateliéru prof. Arnošta Goldflama a prof. Josefa Kovalčuka v letech 1993–98.

Z kuloárních jednání a zejména díky přednášce prof. Petra Oslzlého, ale také prezentacím SETKÁNÍ/ENCOUNTER a Mezinárodního doktorského semináře, jsme nasbírali řadu zajímavých kontaktů, které při pořádání těchto aktivit využijeme. Zároveň jsme nabídli skupině pro divadlo a tanec EPAS, která je oborovou skupinou v rámci ELIA, spolupráci a během dubnového SETKÁNÍ/ENCOUNTER uspořádáme setkání této skupiny a pokusíme se do ní integrovat školy zúčastněné na festivalu tak, aby v budoucnu byla v ELIA zastoupena jak performační umění, tak středoevropský pohled větší měrou.

Blanka Chládková

Jeho absolventskou prací byla ve Studiu Marta inscenace hry Thomase Bernhardta *Slavnost pro Borise* a inscenace hry Tennessee Williamse *Tramvaj do stanice Touha*. Už jako absolvent nastudoval s muzikálovým ročníkem inscenaci *Čaroděj ze země Oz*, která úspěšně reprezentovala JAMU na festivalu ITS v Amsterdamu. V roce 2001 založil Vilo Dočolomanský v Praze mezinárodní divadelní uskupení Farma v jeskyni, které se věnuje hereckému tréninku a až laboratorní práci s hlasem a pohybem. Součástí činnosti tohoto souboru jsou i expediční výpravy do míst, kde se uchovává autentická tradiční kultura. Na základě těchto výzkumů potom vznikají i inscenace jako například projekt *Lorca*, ke kterému získali podněty při pobytu v Andalusii. Studium rusínských písní a tradic bylo inspirací ke vzniku patrně nejslavnější Dočolomanského inscenaci *Sclavi – Emigrantova píseň*, která získala několik cen na slavném festivalu Fringe v Edinburku. Pobyt v Brazílii a studium tradičních kultur v minulém roce přineslo materiál pro jeho zatím poslední inscenaci *Divadlo*. V minulém roce také Dočolomanský společně s dalšími členy Farmy v jeskyni realizoval na Divadelní fakultě JAMU s podporou grantu FRVŠ workshop s tématem: *Fyzické a antropologické divadlo*.

Josef Kovalčuk

Z nových přírůstků knihovny JAMU

Knihy:

- Balabán, Jan: *Zepřej se táty*. 2010.
Haynes, Bruce: *The end of early music : a period performer's history of music for the twenty-first century*. 2007.
Hutcheon, Linda: *A theory of adaptation*. 2006.
Kubátová, Helena: *Rukověť autora diplomky : [čtení a psaní odborných textů ve společenských a humanitních oborech]*. 2009.
Lacey, Nick: *Narrative and genre key concepts in media studies*. 2000.
Lecoq, Jacques: *The moving body : teaching creative theatre*. 2002.
Marušák, Radek: *Literatura v akci : metody dramatické výchovy při práci s uměleckou literaturou*. 2010.
McKee, Robert: *Story : substance, structure, style and the principles of screenwriting*. 1997.
Padevět, Jiří: *Cesty s Karlem Hynkem Máchou : průvodce*. 2010.
Viklický, Emil: *Dialog mezi hudebním skladatelem a režisérem při komponování hudby pro film : 8. přednáška z cyklu Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého v Olomouci*. 2010.

Hudebniny:

- Bogdanović, Dušan: *Ricerca*, 2002.
Boutros, Laurent: *Amasia*, 2001.
Duende flamenco: *anthologie méthodique de la guitare flamenca, volume 1 A: la solea*. 1993.
Eben, Petr: *Job for organ*. 1989.
Haydn, Joseph: *Konzert in D für Violoncello und Orchester*. 1998.
Mozart, Wolfgang Amadeus: *Konzert in B für Fagott und Orchester*. 1981.
Paganini, Niccolò: *The complete works for guitar solo*. 2006.
Piazzolla, Astor: *Buenos Aires Hora Cero*. 1964.
Schubert, Franz: *Sonata in A minor, D. 821 „Arpeggione“ for B clarinet and guitar*. 1985.
The Moscow „Weiss“ Manuscript (arranged for guitar by Alan Rinehart). 1995.

Na Hudební fakultě se také kreslí

Miroslav Hron je už viac ako sedem rokov pravidelným návštevníkom koncertov Hudobnej fakulty Janáčkovej akadémie múzických umení. Svoju lásku k hudbe prezentuje nielen stále aktívnou hrou na husliach, ale taktiež prostredníctvom maľby. Nenápadný pán, opierajúci sa o paličku, sedávajúci v predných radoch našej auly. Práve takto poznajú pána Hrona študenti JAMU. Netušia, že práve oni sú jeho múzou a zdrojom inšpirácie. Svojich obľúbených interpretov pozná menami. S vrúcnosťou rozpráva o koncertoch Milana Paľu, Marka Švestky i bratov Zajíců. Pri otázke, prečo práve JAMU, pán Hron neváha ani chvíľku. Aula mu ponúka možnosť sledovať hráčov z bezprostrednej blízkosti, pozorovať ich výraz tváre i naplno vnímať krásu ich hry. Portréty zachytáva výlučne perom. „Ten, kto kreslí propiskou, sa viac naučí. Nedá sa opravovať, nemaže sa jako tužka.“ Pri kreslení na verejnosti sa sprvu ostýchal. Vadilo mu, že ho ľudia sledujú nevediac, že pán Hron je nielen významným výtvarníkom, ale aj huslistom.

Na jeseň v roku 1949 sa Miroslav Hron ako jediný a prvý absolvent brnenskej Pedagogickej fakulty v odbore hudobná a výtvarná výchova pre stredné školy ocitá ako novopečený učiteľ v kopaničiarskom kraji, na strednej škole v Starom Hrozenkove.

Po roku pôsobenia odchádza mladý učiteľ do blízkeho strediska – mestečka Bojkovice, kde po sebe zanecháva na štyroch slepých oknách Národnej školy sgrafita zobrazujúce život tamojších obyvateľov. Už vyše 60-ročnú maľbu nájdete na škole dodnes.

Pamiatky jeho tvorby zdobili napríklad Masarykovu strednú školu, detské domovy, kultúrny dom i železničnú stanicu v Bojkoviciach. Medzi najväčšie úspechy Miroslava Hrona patrí prvá cena armádnej súťaže tvorivosti z roku 1960.

Chuť ďalej sa vzdelávať a rozvinúť naplno svoj husľový talent priviedla Miroslava Hrona na Filozofickú fakultu Masarykovej univerzity, kde sa popri hre na husle venoval opäť štúdiu hudobnej výchovy. S láskou spomína na svojich pedagógoch Jana Stanovského, Josefa Holuba, Jana Vratislavského a mnohých ďalších.

Svoje skúsenosti a radosť z umenia rozdával na viacerých školách. V už spomínanom Starom Hrozenkove, Bojkoviciach, Gottwaldove, Ostrožskej Novej Vsi a i. Na 18 rokov sa domovom jeho tvorivosti stal Tišnov, kde pôsobil nielen ako prvý huslista v tišnovskom kvartete a pedagóg huslí na miestnej LŠU, ale najmä ako výtvarník. Práve tu vznikajú desiatky portrétov detí i krajinomalby Tišnova a blízkeho okolia, ktoré boli prezentované v rámci štyroch autorských výstav.

Pán Hron má dnes už 83 rokov. Tak ako po celý život, aj dnes rozdáva radosť a optimizmus. O svojom živote rozpráva s nadšením, ale aj s rozhorčením nad bývalým režimom.

Kreslí, aby rozdával radosť. Svoje diela nepredáva. Po koncertoch ich rád venuje interpretom a ich rodinám. „Jde o vzájemnou radost, já moc rád kreslím a jsem šťastný, když se mi to povede. Člověk, kterého obdaruju, je taky rád. Vezme si moji kresbu domů, nebo ji někomu věnuje. Na tom nezáleží, podstatné je, že slouží pro radost.“

Ivana Rovňáková

Pozvánka na III. reprezentační ples Janáčkovy akademie múzických umění v Brně

Dámy a pánové, dovolujeme si Vás srdečně pozvat na **III. reprezentační ples Janáčkovy akademie múzických umění v Brně!**

Janáčkova akademie múzických umění v Brně je prestižní a výjimečná vysoká škola, která vychovává mladé lidi k tomu, aby se podíleli na tvorbě kultury a jako takovou bychom ji také ve společnosti rádi prezentovali. A právě ples je jednou z akcí, na kterých se naše škola může předvést v co nejlepším světle.

Proto jsme se tento ročník rozhodli pojmout jinak, než jak tomu bylo dosud. Cílem plesu je vytvoření příjemného, ale zároveň reprezentativního zázemi pro setkání pedagogů, studentů a přátel školy, stmelení spolupráce mezi studenty Divadelní a Hudební fakulty JAMU na kulturních a společenských akcích, ale také je pro nás neméně důležité umožnit studentům obou fakult prezentovat se na této akci a zároveň umožnit veřejnosti, ať už studentům, profesorům či našim přátelům, poznat prostředí školy prostřednictvím množství zábavných výstupů, které naši studenti připravují.

Srdečně Vás zveme na

III. REPREZENTAČNÍ PLES JANÁČKOVY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ,

který se bude konat na přelomu února a března 2011
v sále Besedního domu.

Přesné datum oznámíme na [www stránkách JAMU](http://www.stránkách.JAMU).

Těšíme se na Vás.

Organizační tým studentů DIFA a HF JAMU

— Královna a král plesu loňského ročníku —
Aleš Petráš a Magda Lišková.

Životní jubilea pedagogů a zaměstnanců JAMU

(leden–červen 2010)

červenec

Mgr. Hana Halberstadt
Dagmar Klementová
Helena Korábová
prof. Peter Michalica
doc. MgA. Zdeněk Nováček
Blanka Šípková

srpen

Mgr. Petr Janda
PhDr. Oxana Smilková

září

Jan Brzobohatý
Eva Hovancová

říjen

Mgr. Jana Matyášová
prof. PhDr. Antonín Přidal

listopad

prof. Jiří Doležel
Mgr. Eva Jelínková
Milada Křiváková
PhDr. Eva Němcová

prosinec

Mgr. Eva Broučková
Daniel Kikta
Mgr. Stanislava Pergolová

Noví profesoři a docenti JAMU

prof. Mgr. Jan Gogola, DIFA
prof. MgA. Václav Kunt, HF
prof. Barbara Maria Willi, Ph.D., HF
doc. PhDr. Veronika Broulíková, DIFA
doc. MgA. Jan Jiraský, Ph.D., HF
doc. MgA. Zdeněk Nováček, HF
doc. Mgr. Milan Polák, HF

Autoři Občasníku 2010/II:

MgA. Lucie Abou, vedoucí projektové kanceláře JAMU
Bc. Josef Blažek, DiS., knihovna JAMU
prof. PhDr. Václav Cejpek, prorektor JAMU
BcA. Irena Dvořáková, studentka DIFA
Renata Freisová, studentka HF
Mgr. Lucie Hanáková, projektová manažerka DIFA
Ing. Dana Horníčková, projektová manažerka JAMU
MgA. Blanka Chládková, proděkanka DIFA
doc. Miloslav Jelínek, pedagog HF
MgA. Petra Kaderková, zahraniční oddělení DIFA
Mgr. Romana Kasperkevičová, knihovna JAMU
prof. PhDr. Josef Kovalčuk, proděkan DIFA
David Kříž, student HF
BcA. Radka Kulichová, DiS., herečka, garant projektu Inovace Výchovné dramatiky Neslyšících
Mgr. et Mgr. Radka Kunderová, vědeckovýzkumná pracovnice DIFA
BcA. Johana Malá, studentka HF
BcA. Kamila Pětrašová, studentka HF
prof. PhDr. Miroslav Plešák, pedagog DIFA
Mgr. Veronika Rodríguezová, pedagožka DIFA
Ivana Rovňáková, studentka HF
Alena Řezníčková, studentka HF, asistentka tajemnice MSLJ
Mgr. Jana Slimáčková-Michálková, Ph.D., pedagožka HF
doc. MgA. Vít Spilka, děkan HF
MgA. Ing. Lucie Šilerová, doktorské studium HF
MgA. Zdeněk Šmukař, HF, vedoucí katedry zpěvu
MgA. Jaroslav Tuček, absolvent JAMU
JUDr. Lenka Valová, kvestorka JAMU

Autoři fotografií:

Nevena Milášinovič, Miloslav Jelínek,
Johana Malá, Pavel Nesvadba, Jan Regal,
Josef Ruszelák, Iveta Ryšavá, Radovan Tesař,
Petra Vaňurová, Petr Vidomus

OBČASNÍK JAMU 2010/II

Redakčně připravili

Zdeňka Stejskalová a Miroslav Plešák
za spolupráce Jindřišky Bártové

E-mail: stejskalova@jamu.cz

Grafická úprava a sazba:

Donato, Šaracova 2, Brno

Tisk: Ediční středisko JAMU

[www.jamu.cz/organizacni-struktura/
edicni-stredisko/](http://www.jamu.cz/organizacni-struktura/edicni-stredisko/)

fejeton ..... Historie z dob zázraků aneb Básník Allen Ginsberg v brněnské Martě

Před devatenácti lety, někdy na podzim roku 1991 vtrhl do mé šéfovské pracovničky ve studiu Marta řečný mladík.

„Som Vilo Dočolomanský, mám svoj umelecký súbor, napísal som a zrežíroval inscenáciu na tému básní Allena Ginsberga s názvom Naomi, ktorú bych u vás v štúdiu rád zahrál. Pán Ginsberg ju chce vidieť, takže by sem z Ameriky prišiel. Slovensko má od ruky a Brno, vraj vyhovuje. Váš divadlo je moderné, pekné, tu by sa mu páčilo. Sem by sa jeho Naomi veľmi šikla.“

Viliam hmluvil a pritom zavaloval mój pracovný stůl fotografiami z predstavení, pochvalnými recenziami, Ginsbergovými texty i jeho dopisy. „Pán Tuček, na snímkách vidíte, že scéna je ľahučká, nenáročná, len niekoľko murárskych rúr, dva praktikáble a drevené pláty. Všetko doveziem autom, hercov tiež. Dojedeme sem ráno, za hodinku všetko postavíme, nasvietime, ozvučíme i krátko poskúšame, večer Naomi odohráme, zbúrame a ujdeme. Provoz Marty nenaruším, o pána Ginsberga sa postarám a honorár nepožadujem. Dobrá ponuka, však?“

„Mladý muži a herec Michal Dočolomanský...“

„To je mój ujko, strýko, pozdravuje vás. Čítal o vašej Marte a pamätá si vás z natáčaní. Pán šéf, Marta je divadlom snov, bude mi ctou u vás hrať!“

Návštevu tohoto výrečného sympatáka avizoval Peter Scherhauser s tým, že se Vilo bude ucházet o možnost studia na DIFA JAMU, proto jsem nijak neodporoval a domluvil se s ním na termínu realizace představení i dalších technických detailech.

Vilova Naomi bylo představením velmi zvláštním, zajímavým, spíše však pohybovou exhibicí se řvavou, kvílivou muzikou a skřípavými zvuky než ekvilibristikou slovní poskládanou z veršů věhlasného básníka. Strohá, trubková konstrukce proplétaná těly málo oděných herců vypovídala o chladu a syrovosti světa, o rozervanosti člověka i o křehkosti lidských osudů.

Představení odvážné, výbušné, mladé a osobité, plně vypovídající o mimořádném talentu řečného režiséra, mělo jen jedinou chybu, básník Allen Ginsberg do Brna nepřišel.

„Je chorý, velmi chorý, aj sa ospravedlnil, že vraj dojde neskôr...“, rděl se pravdomluvný Viliam.

Viliam se stal studentem režie a do studia Marta chodil často. Na konci února 1993 mi přinesl ukázat rozmáchlým písmem napsaný list: „To je od pána Ginsberga. Teraz je v Česku, v Olomouci, má tam seminární výuku na tamější univerzitě a chce vidět moju Naomi. Žiaľ, už nemám svoj súbor, rozpustil som ho.“

V noci jsem dlouho nemohl usnout, mozem mi neustále kmitalo Viliamovo sdělení: „Ginsberg je v Česku, v Olomouci a chce vidět moju Naomi...“ Ve snu se mi zjevila rozevlátá postava muže s širákem. Mávala černou biblí a křičela: „Nepožádám manželky bližního svého, neb jsem pražského majálesu král a steskem úpím, srdce mě táhne do Brna, pomozte mi!“

Manželce jsem u snídání řekl: „Co takhle básník Ginsberg v Martě, skvělý nápad, ne? A docela reálný, vždyť Olomouc je za humny, děkanem naší fakulty je odchovanec olomoucké univerzity Pepa Kovalčuk, máme v Olomouci dva profesory se kterými jsem spolupracoval v době šéfování HaDivadlu a na JAMU studuje syn rektora olomoucké školy David Jařab, slušný start do intriky, co říkáš, ženo?“

„Já nevím, ani tě nějak neposlouchám“, řekla má paní Kateřina.

To nevádí, Kačenko, myslí na sváteční ohoz, uvidíš amerického beatníka Ginsberga na živo. A na oblečení si dej záležet, on je totiž pán básník celosvětově slavným a k tomu ještě gay!“

Ještě ten den jsem volal filozofickou fakultu Univerzity Palackého profesora Roubala, zda by nešlo domluvit seminář, případně vystoupení básníka Ginsberga ve studentské Martě. „Jo, tak to se, kamaráde, obrať na Johanidise, já mu o tom řeknu.“

Profesor Johanides byl také vlídný, na mou informaci o inscenaci básnickových veršů studentem režie Vilo Dočolomanským zareagoval: „To je dobrý argument, zkusím to, budu informovat rektora i mistra požádám o názor. No, jednoduché to nebude, básník je starý, chorobami prolezlý bard. Má těžkou cukrovku. Stále ho vodíme po doktorech...“

Asi za dva dny mně zavolal prof. Johanidis: „Rektor Jařab mě u Ginsberga podpořil a nemocný poeta kupodivu projevil zájem. Přijede k vám 12. března a odpoledne vystoupí s hodinovým recitálem, začátek v 15:00. Co ty na to?“

„Kamaráde, nemám slov. Žijeme zázračnou dobu!“

„Taky si myslím. Ráno má Allen na universitě závěrečný seminář o poezii amerických beatníků, jak skončí, jak skončí, naložíme ho do auta, dovezeme k vám, ale už v pět ho zase naložíme a pojedeme s ním do Prahy, kde bude na příání americké ambasády besedovat se studenty. Jestli nezkolabuje, tak to bude dobrý, ne? Člověče, já měl dojem, že na vaše pozvání čekal. Rozumíš tomu?“

„No, jsou věci mezi nebem a zemí, kterým rozumět nelze, a přesto se dějí. V každém případě mu bude k dispozici Studio Marta a lékař už od 13 hodin, děkuji ti moc!“

„Rád jsem pomohl. Jo, Allen má jednu podmínku, chce aby vaši studenti recitovali jeho verše v češtině a zrcadlově.“

„Proboha, jak zrcadlově? To jako jednou Allen v originále a po něm ty samé verše student v českém překladu? Jednou anglicky, jednou česky? Vždyť to nebude mít drať! Bude z toho prapodivný patl.“

„To je jeho podmínka!“

„Dobře, vyřídí že se těšíme a jeho přání splníme.“

Okamžitě jsem informoval o možnosti básníkovy vystoupení děkana Kovalčuka, který jen zalpal po dechu a řekl: „To je fakt? Proboha, jak se ti to podařilo?“

V Martě se objevil režisér Peter Scherhauser: „Jarošu, tak ty tady budeš mět krála majálesu, básníka beat generation Allena Ginsberga, a já o tem nic nevím? A na Provázek si sa také vysral, to není od tebe pěkné! No nic, šak co. Máš alespoň dajakého předskokana? Né?! To chceš pustit takovou osobnost na scénu enem tak. Zavolaj Slávka Janouška, lebo Zdeňka Kluku, či kohosi, uvidíš, budú rádi, budú si teho považovat a o přednášeče sa nestaraj, to zařídí Pepa.“

12. března ve dvě hodiny dorazil do Marty divoce zarostlý, viditelně unavený, rozsochatý básník Allen Ginsberg. Starý muž se došoural do dámské šatny, usedl na židli a požádal všechny o možnost samoty.

Ve tři hodiny praskala Marta ve švech. Diváci byli narváni všude. Seděli na židlích po dvou, na lavicích, na lavičkách, tísnil se na schůdkkách elevace, stáli na kovových ochozech, lávkách, na jevišti, viseli z černých stropních konstrukcí, z mostu provaziště, prostě byli všude. Kdo se nevmáchnul do sálu, tlačil se ve foyeru...

Rozechvělý Slávek Janoušek zazpíval, pak na scénu naběhli švarní jinoši v bělostných košilích a poněkud kostrbatě předčítali Ginsbergovy halasné verše. Konečně ve tři čtvrtě na čtyři, za obrovského potlesku se na jeviště vplížil legendární básník Allen Ginsberg. Došoural se k pravému portálu a opatrně usedl na malou, nízkou stoličku. Chvilí seděl bez hnutí, jen ramena se mu pomalu zvedala, jak obtížně nabíral do plicních laloků dech. Zamžoural do přitímní narvaného sálu a za hrobového ticha si hadrovými pásy připoutal na pravou nohu podivný měch s klávesnicí, jakousi malou harmonikou.

Pak řekl něco slov na uvítanou, levou rukou rozdmýchal měch, zmáčknul knoflíky na hmatníku a sálem zaskučely šílené zvuky, něco jako když z varhan vytrhávají hrací píšťaly. Skřípalo to a rvalo uši, všem naskakovala husí kůže po těle. Do skřípající vřavy vtrhl básníkův chraplavý hlas, hučel, hřímal, skuhral, kvíčel. Allen nateklými, modrajícími prsty týral hmatník a vztekle tahal měch, stále řval, kvílel, šeptal, zajíkal se a zpíval až mu žily na čele i na spáncích naběhly a po tvářích stékal pot. Shlukoval slabiky běsnících veršů do dlouhých, chrčivých chuchvalců, které na nás vybafoval jako lokomotiva páru, vrčel slova jako kňourající pes, vrazil je mezi nás jako prskavky. Básníkovy ústa chrlila nenávisť, zášť, bolest, touhu, okouzlení, zklamání. Radost i samotu duše.

Stál jsem vedle profesora Aloise Hajdy a spisovatele Jaromíra Tomečka vmáčknul do škvíry otevřených dveří balkónového ochozu a byl šťastný. Jaromír Tomeček zašeptal: „Řve jako na lesy, básník boží!“ A profesor Hajda syknul: „Taky vábí jeleny.“

Když hlas básníka umlkl a dohřmelo jásání i mohutný potlesk obecnstva, popadl jsem martánskou pamětní knihu a pelášil za americkým básníkem s žádostí o zápis. K mému překvapení Allen Ginsberg seděl jako čípera ve foyeru u mini baru, objímal pohledného hochu Viliama a vášnivě ho líbal na ústa. Vilo rudnul a lapal po dechu: „Pán Tuček, pán Tuček chcete podpis? Dajte to sem, majster vám vpíše venovanie.“

Mistr se na mě podíval silně nepřátelsky, kývnul rukou, že až později a tvrdě tisknul zoufalého režiséra na svou hrudť.

Vilo se mu vysmeknul a po kamenných schodech prchal ven z Marty. Mistr za ním. Já s pamětní knihou za oběma.

Doběhli jsme k Mercedesu, básník chytnul Vilo kolem pasu a tisknul ho a tisknul. Zapyřený režisér se bránil: „Pán Tuček, pán Tuček, dajte mu tú knihu! Rýchlo! Rýchlo!“ Rval jsem se mezi rozvášněného mistra a ječícího režiséra s rozzevřenou knihou, chumel diváků kolem nás narůstal a ve zbožném úžase zíral.

Básník vzal památeční knihu, smutně se usmál a namaloval do ní velkou kopretinu obtočenou tělem hada s židovskou hvězdou uprostřed. Do okvětí rostliny vepsal tiskací písmena A. H. Řekl: „Můj rod pochází z Ukrajiny, příteli.“ A pod kresbu je podepsal takto: Allen Húnsberg, 12. 3. 93, Brno. Setřel si dlaní z obličejů pot a dodal: „Děkuji za pozvání a hezký podvečer!“ Nasoukal se do vozu, zamával, auto se rozjelo a zmizelo v zatáčce někde na Kotlářské.

Z hloučku studentů jsem zaslechl: „Nabízeli mu v Americe bydlení, peníze, stravu, kariéru, lásku, a Vilo to odmítl! No, není blázen?“

Básník Allen Ginsberg již nikdy do Marty nezavítá, zemřel tiše a sám v USA. Režisér Vilo Dočolomanský je šéfem věhlasného divadelního souboru Farma v jeskyni, zkoumá svět a sídlí v Praze. Snad se s ním ještě někdy setkám.

Jaroslav Tuček, z připravované knížky S provázky a hady na provázku aneb Vzpomínkový román antihrdiny